

Vraagbaak RVV 1990 en BABW

Ministerie van Verkeer en Waterstaat
Directoraat - Generaal Rijkswaterstaat

Afdeling Verkeersrecht (RV)

C9942

[Faint, illegible text]

CG942

Vraagbaak RVV 1990 en BABW

Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat
Afdeling Verkeersrecht (RV)

's-Gravenhage, 1992

Inhoudsopgave

	pagina
	Voorwoord 5
DEEL A	Vragen met betrekking tot het RVV 1990 7
HOOFDSTUK I	Begripsbepalingen 7
HOOFDSTUK II	Verkeersregels 9
	Paragraaf 1 Plaats op de weg 9
	Paragraaf 7 Afslaan 10
	Paragraaf 8 Maximumsnelheid 10
	Paragraaf 10 Parkeren 10
	Paragraaf 12 Signalen 13
	Paragraaf 16 Autosnelwegen en autowegen 14
	Paragraaf 19 Voetgangers 14
	Paragraaf 22 In- en uitstappende passagiers 14
HOOFDSTUK III	Verkeerstekens 15
	Paragraaf 2 Verkeersborden 15
	Paragraaf 3 Verkeerslichten 16
	Paragraaf 4 Verkeerstekens op het wegdek 17
HOOFDSTUK IV	Aanwijzingen 19
	Paragraaf 1 Verplichtingen weggebruikers 19
HOOFDSTUK VI	Ontheffingen en vrijstellingen 21
	Paragraaf 1 Algemeen 21
DEEL B	Vragen met betrekking tot verkeersborden 25
HOOFDSTUK A	Snelheid 26
HOOFDSTUK B	Voorrang 26
HOOFDSTUK C	Geslotenverklaring 27
HOOFDSTUK D	Rijrichting 28
HOOFDSTUK E	Parkeren en stilstaan 30
HOOFDSTUK F	Overige geboden en verboden 32
HOOFDSTUK G	Verkeersregels 33
HOOFDSTUK H	Bebouwde kom 35
HOOFDSTUK K	Bewegwijzering 36

	pagina
DEEL C	
	37
Vragen met betrekking tot het BABW	
HOOFDSTUK II	
Verkeerstekens en maatregelen ter regeling van het verkeer	37
Paragraaf 1 Verkeerstekens	37
Paragraaf 2 Onderborden	37
Paragraaf 3 Voorschriften met betrekking tot verkeerstekens en onderborden	38
Paragraaf 4 Plaatsing en verwijdering van verkeerstekens krachtens verkeersbesluit	41
Paragraaf 5 Maatregelen ter regeling van het verkeer	42
Paragraaf 6 Verkeersbesluiten	43
Paragraaf 8 Tijdelijke plaatsing of toepassing van verkeerstekens en het tijdelijk uitvoeren van maatregelen	47
Paragraaf 9 Beroep	50
HOOFDSTUK III	
Vaststelling bebouwde kom	51
HOOFDSTUK IV	
Aanstelling verkeersbrigadiers	52
DEEL D	
Overige vragen	53
APV	53
AWB	53
Lijst van afkortingen	54
Literatuurlijst	55
Lijst van actuele publikaties in 1990 - 1991 met betrekking tot het RVV 1990 c.a.	57

Voorwoord

Op 1 november 1991 is er voor wegbeheerders het één en ander veranderd. Op die dag traden het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 (RVV 1990) en het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer (BABW) in werking inclusief de daarbij behorende uitvoeringsregelingen zoals de Uitvoeringsvoorschriften BABW. Ook op 1 november 1991 trad de wijziging van artikel 2 van de Wegenverkeerswet (uitbreiding reikwijdte WVV) in werking.

Nieuwe regels roepen vragen op. Ze creëren nieuwe instrumenten, waarvan de toepassingsmogelijkheden moeten uitkristalliseren. Uit de nieuwe regels vloeien consequenties voort, die in de officiële stukken lang niet altijd terug te vinden zijn.

Ze veranderen soms een bestaande praktijk of stellen die in een ander daglicht.

De officiële stukken geven op die vragen vaak geen direct antwoord. Ze hebben doorgaans wel alles te maken met de dagelijkse praktijk van de voorbereiding en de uitvoering van verkeersbesluiten.

De Vraagbaak RVV 1990 en BABW is samengesteld uit vragen en opmerkingen over het RVV 1990, het BABW, de uitvoeringsvoorschriften en de toepassingspraktijk.

Ze zijn afkomstig uit de regionale bijeenkomsten over het nieuwe RVV. Vooral het ROV-Overijssel heeft een belangrijke bijdrage geleverd. Ook kon worden geput uit informatie van het Politie Verkeersinstituut te Apeldoorn en van de Dienst Verkeerskunde van Rijkswaterstaat.

Met de Vraagbaak willen we de uitwisseling bevorderen van ideeën en oplossingen die van belang kunnen zijn voor een ieder die betrokken is bij de toepassing van de verkeersregels. Aldus kan kennis van en inzicht in de nieuwe regels breed worden verspreid en voor iedereen toegankelijk worden.

Wij hopen u met de Vraagbaak nuttige informatie en tips te geven, die u bij uw dagelijkse werk kunt hanteren.

Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat
Afdeling Verkeersrecht (RV)

november 1992

HOOFDSTUK I

Begripsbepalingen

Parkeerplaatsen op auto(snel)weg.

Artikel 1 RVV 1990

Vraag:

In de definitie auto(snel)weg in artikel 1, onderdeel c, van het RVV 1990 wordt gesproken over parkeerplaatsen. Waar begint en eindigt de parkeerplaats precies?

Antwoord:

Waar parkeerplaatsen precies beginnen en eindigen is niet gedefinieerd. Aanduiding door een bord E4 met daarbij eventueel aangegeven vakken, maar ook een "P" op het wegdek binnen een vak, kunnen wel een aanwijzing geven. In het gebied waar werkelijk geparkeerd kan worden is sprake van een parkeerplaats. De weggedeelten die deel uitmaken van een eventueel aanwezig benzinestation, wegrestaurant en dergelijke, zijn onderdelen van de parkeerplaats waarop zij zich bevinden.

De aan- en afvoerwegen (tussen uitrij- en invoegstroken en de eigenlijke parkeerplaats in) maken geen onderdeel van de parkeerplaats uit.

Stilstaan, parkeren en ander verkeersgedrag dat van de specifieke auto(snel)wegregels afwijkt is derhalve alleen toegestaan op het weggedeelte c.q. terrein dat ligt tussen de aan- en afvoerweg.

Redresseerstrook een rijbaan?

Artikel 1 RVV 1990

Vraag:

Is de redresseerstrook onderdeel van de rijbaan of niet?

Antwoord:

Een redresseerstrook¹ is onderdeel van de rijbaan. Het is echter niet de bedoeling dat deze strook onder normale omstandigheden wordt bereden. De strook is een stuk verharding ter verhoging van de veiligheid. Immers, wanneer er direct naast de kantstreep geen verharding meer zou zijn, zouden veel bestuurders de gehele breedte van een rijstrook niet meer durven gebruiken in verband met berm- c.q. obstakelvrees. Eenmaal toch de kantstreep overschrijdend zou een bestuurder dan ook moeilijker zijn koers nog kunnen corrigeren. De wegbeheerder heeft door middel van de kantstreepmarkering duidelijk aangegeven welk gedeelte van de verharding bedoeld is om op te rijden. In die zin is de kantlijnmarkering te vergelijken met andere markeringen op de rijbaan zoals puntstukken en dergelijke.

Eénwielige fiets. Voetganger?

Artikel 2 RVV 1990

Vraag:

Een nieuw vervoermiddel is de éénwielige "fiets". Voetganger?

Antwoord:

Centraal staat de vraag of het hier een voertuig betreft waarmee iemand zich voortbeweegt. Vooralsnog dient er van uitgegaan te worden, dat het geen voertuig is. Bij een voertuig moet toch primair worden gedacht aan een vervoermiddel dat wordt gebruikt om iets of iemand te vervoeren. De éénwielige "fiets" is eerder te beschouwen als een voorwerp voor behendigheidsoefeningen. Indien iemand zich daarmee verplaatst, moet het worden aangemerkt als een voorwerp, niet zijnde een voertuig, in de zin van artikel 2, tweede lid, van het RVV 1990. De regels voor voetgangers zijn derhalve van toepassing.

HOOFDSTUK II

Verkeersregels

PARAGRAAF 1

Zoveel mogelijk rechtshouden.

Artikel 3 RVV 1990

Plaats op de weg

Vraag:

Als er een hoofdrijbaan is en er liggen ook nog twee parallelbanen, moet je dan met borden regelen dat het verkeer de hoofdrijbaan gaat volgen? Op grond van artikel 3, eerste lid, van het RVV 1990 zouden die bestuurders immers de rechtsgelegen parallelbanen moeten gebruiken.

Antwoord:

Artikel 3 van het RVV 1990 geeft in samenhang met de overige "Plaats op de weg" bepalingen de basisregels voor het gescheiden gebruik door de verschillende categorieën weggebruikers. Er zijn vele uitzonderingen op deze basisregels denkbaar. In de NvT worden als voorbeeld enkele uitzonderingen genoemd op de verplichting om zoveel mogelijk rechts te houden. In feite gaat het hier om een nadere invulling van de woorden "zoveel mogelijk" in artikel 3, eerste lid, van het RVV 1990. Het hangt dus van de concrete situatie af of de meest rechts gelegen baan kan en mag worden gevolgd.

Bij een goede inrichting van de weg, waarvan sprake is bij een hoofdrijbaan voor het doorgaande verkeer met twee parallelbanen voor plaatselijk verkeer, is nadere regeling door middel van borden over het algemeen niet noodzakelijk. Als naast elkaar gelegen rijbanen onderling niet duidelijk verschillen en het verplicht volgen van de rechter rijbaan ongewenste gevolgen heeft, kan de wegbeheerder door middel van infrastructuurele aanpassingen of verkeerstekens de nodige maatregelen treffen.

Parkeren in de berm.

Artikel 10 RVV 1990

Vraag:

Is parkeren in de berm toegestaan?

Antwoord:

Bij de "Plaats op de weg" bepalingen is de systematiek gevolgd, dat het weggedeelte dat mag worden gebruikt - zowel rijdend als stilstaand - wordt aangewezen per categorie. Ingevolge artikel 10 van het RVV 1990 is dit voor onder meer de motorvoertuigen de rijbaan. In die systematiek is het gebruik van de berm derhalve niet toegestaan. Gebleken is dat dit met name buiten de bebouwde kom ongewenste gevolgen heeft. Het parkeren van een motorvoertuig op de rijbaan in plaats van in de berm, is daar uit een oogpunt van verkeersveiligheid veelal ongewenst. Bovendien geldt daar op de rijbanen van voorrangswegen een parkeerverbod (artikel 24, eerste lid, onderdeel c, van het RVV 1990) terwijl het parkeren in de berm evenmin is toegestaan. Het zal duidelijk zijn dat dit niet de bedoeling van het RVV 1990 is geweest.

Een en ander is aanleiding geweest een wijziging van artikel 10 van het RVV 1990 voor te bereiden waarbij het parkeren in de berm, althans buiten de bebouwde kom, wordt toegestaan. Het voornemen bestaat deze wijziging op korte termijn in te laten gaan. Met de politie is afgesproken tot die tijd "verstandig" met het verbod om te gaan. In de praktijk betekent dit: in beginsel niet optreden tegen bermparkeren.

PARAGRAAF 7**Afslaan****Vraag:**

Moet de bestuurder die naar links of rechts afslaat een voetganger voor laten gaan die bij geel knipperend voetgangerslicht oversteekt?

Antwoord:

Ingevolge artikel 18, eerste lid, van het RVV 1990 moeten bestuurders die afslaan de rechtdoorgaande voetganger voor laten gaan. Om de bedoelingen van het geel knipperend licht beter tot uitdrukking te laten komen is een wijziging van het RVV 1990 in voorbereiding waardoor de voetganger die bij geel knipperend voetgangerslicht oversteekt al het overige verkeer voor zal moeten laten gaan.

De overstekende voetganger ontleent overigens geen recht aan de VOP. De "zebrabescherming" geldt ingevolge artikel 49, tweede lid, van het RVV 1990 immers niet indien de voetganger oversteekt bij rood voetgangerslicht of bij het geel knipperend licht zoals bedoeld in artikel 74, tweede lid, van het RVV 1990.

PARAGRAAF 8**Tractoren en dergelijke.
Bordjes 25 km/h.**

Artikel 22 RVV 1990

Maximumsnelheid**Vraag:**

Is thans een 25 km/h (in het verleden 16 km/h) bordje op tractoren en dergelijke verplicht?

Antwoord:

Neen, de in het verleden in het WVR opgenomen verplichting tot het voeren van een bordje dat aanduidt dat het om een langzaam motorvoertuig gaat, is bij de invoering van het RVV 1990 komen te vervallen.

PARAGRAAF 10**"P" met onderbord
"uitsluitend in
de vakken".**

Artikel 24 RVV 1990

Parkeren**Vraag:**

Als er onder een bord E4 (parkeergelegenheid) een onderbord wordt geplaatst met de tekst: "uitsluitend in de vakken", moet men dan wél binnen de vakken parkeren?

Antwoord:

Ja, er moet nu inderdaad binnen de vakken worden geparkeerd, anders wordt artikel 24, eerste lid, onderdeel d, van het RVV 1990 overtreden. Er wordt dan namelijk geparkeerd op een parkeerplaats, anders dan op de aangegeven wijze.

(Voor het plaatsen van een bord E4 met een dergelijk onderbord, is ingevolge artikel 12 van het BABW overigens wél een verkeersbesluit nodig, in tegenstelling tot bord E4 zonder door een onderbord aangegeven beperking.)

Bij uitsluitend bord E4 is parkeren op een plaats buiten de vakken niet meer verboden.

Parkeren in de vakken

Artikel 24 RVV 1990

Vraag:

In artikel 125 van het RVV 1966 werd het parkeren in de vakken geregeld. Dit artikel is vervallen. Waarom en hoe nu?

Antwoord:

In verband met de deregulering is dit artikel bewust niet in het RVV 1990 opgenomen. Wil de wegbeheerder hebben dat er netjes in de vakken geparkeerd moet worden dient een bord met b.v. onderbord "uitsluitend binnen de vakken" geplaatst te worden.

Parkeren op een weg met gescheiden rijbanen

Artikel 24 RVV 1990

Vraag:

In het RVV 1966 gold de regel dat parkeren op een weg met bijvoorbeeld gescheiden rijbanen was toegestaan, mits er minimaal 3 meter overbleef. Het instellen van een parkeerverbod was daardoor niet nodig. Hoe is dat geregeld in het RVV 1990?

Antwoord:

Artikel 83, onderdeel e, van het RVV 1966 is vervallen, maar artikel 25 van de WVV is gebleven. Staat het voertuig gevaarzettend of hinderlijk, dan kan opgetreden worden op grond van artikel 25 van de WVV. Indien noodzakelijk kan in zo'n situatie het voertuig weggesleept worden, indien een wegsleepverordening op basis van artikel 43a van de WVV in de gemeente bestaat. Indien in een bepaalde situatie de veiligheid of de doorstroming ingrijpen nodig maakt, kan worden overwogen een parkeer- of stilstaanverbod in te stellen.

APV en parkeren vrachtauto's

Artikel 24 RVV 1990

Vraag:

Kan er door de gemeente nog door middel van een bepaling in de APV regulerend worden opgetreden met betrekking tot het parkeren van vrachtauto's?

Antwoord:

Zie antwoord bij DEEL D van de Vraagbaak

Parkeren in de berm

Artikel 24 RVV 1990

Vraag:

Is parkeren in de berm toegestaan?

Antwoord:

Zie antwoord bij artikel 10 RVV 1990

Parkeerschijfzone. Motorfiets.

Artikel 25 RVV 1990

Vraag:

Mag iemand een motorfiets parkeren binnen een parkeerschijfzone buiten de parkeerplaatsen (al dan niet voorzien van blauwe strepen)?

Antwoord:

Neen, buiten parkeerplaatsen mag in een parkeerschijfzone niet worden geparkeerd, ook niet door de bestuurder van een motorfiets.

**Parkeerschijfzone.
Motorfiets met zijspan.**

Artikel 25 RVV 1990

Vraag:

Moet een motorfiets met zijspan binnen een parkeerschijfzone van een parkeerschijf zijn voorzien?

Antwoord:

Ja, een motorfiets met zijspan is immers een motorvoertuig op meer dan twee wielen en artikel 25 van het RVV 1990 is daarop dus onverkort van toepassing.

**Parkeerschijfzone.
Aanpassing borden en
blauwe markering.**

Artikel 25 RVV 1990

Vraag:

Is er een overgangsregeling voor de parkeerverbodszone (bord 49a van het RVV 1966) en de parkeerzone (bord 53 van het RVV 1966)? Dit omdat de borden nog niet veranderd zijn en de weg er nog niet op aangepast is. Is opmaken proces-verbaal mogelijk indien de oude situatie nog bestaat?

Antwoord:

Voor de parkeerverbodszone is geen overgangsregeling, want het oude bord 49a en de betekenis ervan komen overeen met het nieuwe bord E1 met de toevoeging "zone" erboven.

Ingevolge artikel 96 van het RVV 1990 heeft het oude bord 53 de betekenis gekregen van het nieuwe bord E10 (= parkeerschijfzone volgens artikel 25 van het RVV 1990). De blauwe streep bij parkeerplaatsen is echter geheel nieuw. De blauwe streep is essentieel voor het vereiste van de parkeerschijf en voor de beperking van de parkeerduur op een parkeerplaats.

Dit brengt met zich mee dat in een parkeerschijfzone aangeduid met het oude bord 53 wel proces-verbaal opgemaakt kan worden voor het parkeren buiten de daarvoor bestemde plaatsen (derde lid van artikel 25 van het RVV 1990), maar niet voor het ontbreken van de parkeerschijf of voor tijdsoverschrijding zolang de betreffende parkeerplaats niet is voorzien van een blauwe streep. (In een zone aangeduid met bord E10 is dit uiteraard niet anders.)

Bij een parkeerschijfzone kan dus niet meer worden volstaan met het aanbrengen of handhaven van een blauwe streep dwars over de weg bij het begin van de zone.

Parkeerschijfzone. Systeem.

Artikel 25 RVV 1990

Vraag:

Waar is parkeren in een "blauwe zone" toegestaan?

Antwoord:

De nieuwe regeling voor de parkeerschijfzone ziet er als volgt uit:

- op plaatsen die met een blauwe streep zijn aangeduid (in lengterichting of kopse kant van de plaats; zie Uitvoeringsvoorschriften BABW) mag met een parkeerschijf gedurende beperkte tijd worden geparkeerd;
- op parkeerplaatsen die door middel van een "P" op het wegdek of door een bord (b.v. bord E4) als zodanig zijn aangegeven of aangeduid (en waar dus geen blauwe streep mag zijn aangebracht) is parkeren toegestaan;
- op andere plaatsen in de parkeerschijfzone is het parkeren verboden.

PARAGRAAF 12

Privé-auto en optische en geluidssignalen.

Artikel 29 RVV 1990

Signalen

Vraag:

Mag iemand van de brandweer op een privé-auto optische en geluidssignalen voeren? Moet hiervoor een ontheffing worden verleend?

Antwoord:

Motorvoertuigen **ten dienste van politie en brandweer** voeren optische en geluidssignalen om kenbaar te maken dat zij een dringende taak vervullen. Het is denkbaar dat een brandweerman (bijvoorbeeld de commandant) indien hij plotseling van huis wordt opgeroepen, zijn privé-auto in dergelijke omstandigheden **ten dienste stelt** van de brandweerorganisatie. Als het goed is ligt daaraan een afspraak met de brandweerorganisatie ten grondslag. Een dergelijke afspraak behelst doorgaans ook een regeling met betrekking tot de verzekering en dergelijke gedurende het gebruik van het voertuig ten dienste van de brandweer. Uit jurisprudentie is af te leiden dat de HR dergelijk gebruik accepteert (HR 9-5-72, VR 72-104).

Deze "ten dienste van"-constructie geldt alleen voor de **politie en brandweer**, maar niet voor ziekenauto's! Er staat in artikel 29 van het RVV 1990 immers: "voor voertuigen **ten dienste van politie en brandweer**, ziekenauto's en ....."

Hier is geen ontheffingsmogelijkheid van toepassing.

Overigens is het uit een oogpunt van verkeersveiligheid wenselijk dat het gebruik van optische en geluidssignalen op privé-auto's die niet zo snel als voorrangvoertuig zullen worden herkend, zo veel mogelijk wordt beperkt.

PARAGRAAF 16**Gebruik vluchtstrook.**

Artikel 43 RVV 1990

Autosnelwegen en autowegen**Vraag:**

Bij het oprijden van de invoegstrook naar de auto(snel)weg mag men de vluchtstrook niet meer gebruiken (wel bij noodzaak!). Stilstaan op een auto(snel)weg mag echter ook niet. Wordt hierdoor niet de noodzaak gevormd om toch de vluchtstrook bij het invoegen te gebruiken? (mede gezien het gevaar van kop/staart-aanrijding bij het invoegend verkeer gelet op het verschil van anticipatie bij verschillende weggebruikers.)

Antwoord:

De praktijk heeft geleerd, dat het onnodig berijden van de vluchtstrook gevaar kan opleveren voor het verkeer dat echt in nood is. Ongevals cijfers tonen dit aan. Dit impliceert dat alleen vanaf de invoegstrook mag worden ingevoegd.

Alleen in echte noodgevallen, zoals bijvoorbeeld bij het plotseling snelheid maken van het verkeer op de doorgaande rijbaan, wat het invoegen bemoeilijkt, mag een gedeelte van de vluchtstrook worden gebruikt.

Als bestuurders conform de regels en met aangepaste snelheid invoegen, zal het noodgeval, als bedoeld in het RVV 1990 zich vrijwel niet voordoen.

PARAGRAAF 19**Geel knipperend voetgangerslicht en VOP.**

Artikel 49 RVV 1990

Voetgangers**Vraag:**

Is geel knipperlicht ten behoeve van voetgangers bij verkeerslichtinstallaties gekoppeld aan een VOP?

Antwoord:

Zie antwoord bij artikel 74 RVV 1990

PARAGRAAF 22**Vluchtheuvel met passagiers.**

Artikel 52 RVV 1990

In- en uitstappende passagiers**Vraag:**

Moet een bestuurder aan passagiers van een autobus of tram ook gelegenheid geven een midden in de weg gelegen halteplaats op een vluchtheuvel te bereiken of te verlaten?

Antwoord:

Neen, artikel 52 van het RVV 1990 ziet niet op gevallen waarin de instappende of uitgestapte passagier van een tram of autobus zich bevindt op een vluchtheuvel, trottoir, berm en dergelijke.

HOOFDSTUK III

Verkeerstekens

PARAGRAAF 2

**Reikwijdte verkeersbord
(hele wegbreedte?).**

Artikel 65 RVV 1990

Verkeersborden**Vraag:**

Als er op een parallelbaan een verkeersbord staat met een maximumsnelheid van 50 km/h, geldt deze snelheid dan ook voor de hoofdrijbaan en omgekeerd een bord 70 km/h op de hoofdrijbaan voor de parallelbaan?

Antwoord:

Bij een zeer letterlijke interpretatie van artikel 65 van het RVV 1990 is dat inderdaad het geval. Verkeersborden, een enkele uitzondering daargelaten, gelden voor de volle breedte van de weg. Uit de situatie ter plaatse zal echter duidelijk zijn op welk weggedeelte een bord betrekking heeft. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een naast een autoweg gelegen fietspad. Het is duidelijk dat de fietser niet op de rijbaan van de autoweg mag rijden door zich erop te beroepen dat het fietspadbord ook betrekking op de rijbaan heeft. Niettemin wordt overwogen om de tekst van artikel 65 van het RVV 1990 te verduidelijken.

**Verkeerstekens.
Reikwijdte borden.**

Artikel 65 RVV 1990

Vraag:

In artikel 65, eerste lid, van het RVV 1990 staat aangegeven dat een verkeersbord geldt of van toepassing is over de gehele breedte van de weg. In het tweede lid wordt aangegeven dat voor rijstroken een aparte regeling kan gelden bijvoorbeeld door middel van matrixborden boven de rijstrook. Is hier niet vergeten om ook afzonderlijke rijbanen te noemen? Bijvoorbeeld bij een weg, bestaande uit 3 rijbanen wil men de buitenste rijbanen afsluiten voor motorvoertuigen op meer dan twee wielen, geldt dit dan ook voor de middelste rijbaan?

Antwoord:

In sommige gevallen kunnen meerdere rijbanen als verschillende wegen worden beschouwd. Of dat het geval is hangt af van de feitelijke situatie ter plaatse. Waar meerdere rijbanen tot dezelfde weg behoren, kan artikel 65 van het RVV 1990 tot onduidelijkheden leiden. Overigens wordt opgemerkt, dat het voor de weggebruiker doorgaans wel duidelijk is waarop het bord betrekking heeft. De problemen zijn eerder juridisch van aard. In verband daarmee wordt overwogen op korte termijn deze onduidelijkheden weg te nemen.

Einde zone.

Artikel 66 RVV 1990

Vraag:

Hoe wordt het einde van een zone aangegeven?

Antwoord:

Hoewel het niet met zoveel woorden in het RVV 1990 is beschreven, dienen de afbeeldingen van de zone-borden E10 en E11 tevens als voorbeeld voor de andere zone-borden. Einde van een zone wordt dus aangeduid door een rechthoekig wit bord en daarop de tekst "zone" en het verkeersteken in grijs. Over het bord worden van linksonder naar rechtsboven drie zwarte strepen aangebracht.

Reikwijdte verkeerstekens.

Artikel 66 RVV 1990

Vraag:

Bord E1 (parkeerverbod) geldt voor de zijde van de weg waar het is geplaatst (Artikel 65 van het RVV 1990).

Als je dit bord als zonebord uitvoert en je wilt een parkeerverbod voor beide zijden van de weg, moet je dit bord dan links en rechts van de weg plaatsen?

Antwoord:

Neen, zodra er boven het verkeersbord de tekst "zone" is aangebracht geldt het verkeersbord in het aldus aangeduide gebied (artikel 66 van het RVV 1990) en dus ook voor de andere zijde van de weg dan waar het zone bord is geplaatst.

Zonale werking G5 en G7?

Artikel 66 RVV 1990

Vraag:

Hebben de borden G5 (erf) en G7 (voetpad) zonale werking?

Antwoord:

Het erfregime dat uit bord G5 voortvloeit geldt in de hele straat c.q. in het hele gebied (stelsel van wegen) dat met het bord wordt aangeduid. In zoverre is dus sprake van zonale werking. Dit vloeit voort uit de systematiek van paragraaf 17 van het RVV 1990, waar consequent gesproken wordt van wegen en kruispunten binnen een erf. Voor het voetpad gaat dit niet op. Waar het pad of de weg, aangeduid met bord G7, ophoudt c.q. waar een ander pad of een andere weg begint dan wel kruist zal de werking van bord G7 ophouden, ook zonder dat bord G8 (einde voetpad) is geplaatst. Voor zonale werking van bord G7 moet dus de tekst "zone" zijn toegevoegd.

PARAGRAAF 3**Geel knipperend voetgangerslicht en VOP.**

Artikel 74 RVV 1990

Verkeerslichten**Vraag:**

Is geel knipperlicht ten behoeve van voetgangers bij verkeerslichtinstallaties gekoppeld aan een VOP?

Antwoord:

Neen, het gele knipperlicht hoeft niet te worden gecombineerd met een VOP. Bij een werkende verkeersinstallatie heeft de zebra-markering geen juridische betekenis. Immers, staat het voetgangerslicht op geel knipperen, dan biedt de zebra geen juridische bescherming (artikel 49, vierde lid, van het RVV 1990) en tijdens het bijhorende groen behoort er geen conflicterend verkeer te zijn (artikel 75a Regeling verkeerslichten 1991).

Om misverstanden te voorkomen wordt bij voorkeur in die gevallen waarin een geel knipperlicht wordt toegepast de VOP achterwege gelaten.

Zie ook het antwoord bij artikel 18 RVV 1990.

PARAGRAAF 4**Doorgetrokken asstreek.
Linksafslaan.**

Artikel 76 RVV 1990

Verkeerstekens op het wegdek**Vraag:**

Volgens het RVV 1990 is een doorgetrokken asstreek geen verbod meer om linksaf te slaan (artikel 76, eerste lid, van het RVV 1990). Betekent dit tevens dat de nu gebruikelijke onderbrekingen bij inritten achterwege kunnen blijven? En bij een "verbod voor linksaf" een bord plaatsen? (Zowel voor verkeer op de rijbaan als vanuit de inrit.)

Antwoord:

Linksafslaan over een doorgetrokken asstreek mag nu wel op tweestrookswegen. De onderbrekingen in de streep bij inritten kunnen dus achterwege blijven. Wil men het linksafslaan verbieden dan dient bord D4 te worden geplaatst. Het allerbeste is evenwel infrastructurele oplossingen te zoeken.

**Keren bij
doorgetrokken streep.**

Artikel 76 RVV 1990

Vraag:

De doorgetrokken streep van artikel 76, eerste lid, onderdeel a, van het RVV 1990 houdt niet in dat het verboden zou zijn om de streep te overschrijden om bijvoorbeeld linksaf een inrit in te rijden. Dient deze gedachtengang ook gevolgd te worden bij het keren op die weg?

Antwoord:

De geest van het RVV 1990 geeft weer dat het verbod linksaf te slaan niet wordt weergegeven door middel van een doorgetrokken streep, maar op andere wijze. Deze denkwijze dient ook gehanteerd te worden bij het overschrijden van die streep bij het keren op deze weg. Indien de wegbeheerder deze handeling niet wil toestaan op deze weg dan zal hij dit ook op andere wijze moeten weergeven (Bord F7).

"Open" verdrijvingsvlakken.

Artikel 77 RVV 1990

Vraag:

"Open" verdrijvingsvlakken: Wanneer moet deze markering voorzien worden van een getrokken streep rondom het vlak: zo spoedig mogelijk of bij de eerstvolgende verbeurt?

Antwoord:

Bij onderhoudsbeurt aanpassen volstaat. Zie Richtlijnen voor de bebakening en markering van wegen voor juist gebruik en vormgeving.

Gebruik verkeerde voorsorteervak.

Artikel 78 RVV 1990

Vraag:

Blijkens de NvT kan/mag pas worden opgetreden tegen mensen die de voorsorteervakken niet c.q. niet op de juiste wijze gebruiken als er sprake is van gevaar of hinder. Dan zou opgetreden kunnen worden op grond van artikel 25 van de WVV. De voorsorteervakken van artikel 78 van het RVV 1990 zijn echter op grond van artikel 6 van het BABW verkeerstekens die een gebod of verbod inhouden. Hoe zit dit nu?

Antwoord:

In de NvT is geen steun te vinden voor het in de vraag gestelde. Gebruik van het verkeerde voorsorteervak is op grond van artikel 78 van het RVV 1990 gewoon strafbaar. De NvT zegt dan ook in eerste instantie dat tegen een ieder opgetreden kan worden die zich niet aan de indeling van de voorsorteerstroken houdt, doch dat pas tegen de "vergissers" opgetreden zou moeten worden ingeval van gevaar of hinder.

Gebruik busstrook.

Artikel 81 RVV 1990

Vraag:

Mag een bestuurder een busstrook oversteken teneinde een parkeerstrook te bereiken die is gelegen aan de zijde van de rijbaan?

Antwoord:

Het gebruik van een busstrook of busbaan is slechts toegelaten voor bestuurders van een lijnbus. Het oversteken van deze busstrook is evenals het oversteken van een fietsstrook of het trottoir, teneinde een inrit of iets dergelijks te bereiken, niet het gebruik zoals bedoeld in artikel 81 van het RVV 1990 en is dus toegestaan.

HOOFDSTUK IV

Aanwijzingen

PARAGRAAF 1

Bevoegde ambtenaren.

Artikel 82 RVV 1990

Verplichtingen weggebruikers

Vraag:

Artikel 82 van het RVV 1990 spreekt over "bevoegde ambtenaar". Welke ambtenaren worden bedoeld?

Antwoord:

De aanwijzingsbevoegde ambtenaren, genoemd in artikel 82 van het RVV 1990, zijn dezelfde als die in artikel 29 van de WVV. Dit zijn dus de (opsporingsbevoegde) personen bedoeld in artikel 42 van de WVV en de bij AMvB aangewezen personen (RVV 1990: verkeersbrigadiers).

Van artikel 42 van de WVV zijn de belangrijkste:

Algemene opsporingsbevoegdheid en aanwijzingsbevoegdheid op grond van de WVV:

o.a. officieren van justitie en verkeersschouten, ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie en Koninklijke marechaussee.

Bijzondere opsporingsbevoegdheid in het kader van de WVV en aanwijzingsbevoegdheid op grond van de WVV:

door de Kroon aangewezen ambtenaren van de Rijksdienst van het Wegverkeer, van de rijksbelastingdienst en van de verkeersinspecties.

Vraag:

Is het gebruik van de Endlich-arm in overeenstemming met artikel 82, derde lid, van het RVV 1990 ? (De Endlich-arm is een metalen, horizontaal op staanders langs de rand van de rijbaan, dus parallel aan het trottoir, rustende en schuin omhoog boven de rijbaan wegdraaibare rood-witte paal, waaraan bord F10 is bevestigd welke gebruikt wordt door de verkeersbrigadier als bedoeld in aanwijzing 8 van bijlage 2 van het RVV 1990).

Antwoord:

Ten aanzien van het gebruik door de verkeersbrigadier van bord F10 bestaat geen enkele twijfel. De verkeersbrigadier wordt afgebeeld bij aanwijzing 8 en daarbij wordt verkeersteken F10 met name genoemd. Artikel 82 van het RVV 1990 verzet zich er niet tegen dat het stopteken met behulp van mechanische middelen (Endlich-arm) wordt gegeven.

Endlich-arm
(stopteken).

Artikel 82 RVV 1990

NS'er met vlag bevoegd?

Artikel 82 RVV 1990

Vraag:

Is de NS'er met vlag een bevoegde ambtenaar ingevolge artikel 82 van het RVV 1990?

Antwoord:

Neen, volgens de huidige tekst van het RVV 1990 niet.

Thans is hij bevoegd op grond van artikel 10, derde lid, van de lokaal spoor en tramwegwet en wel op de spoorbaan en 100 meter aan weerszijden daarvan om op te treden tegen overtredingen. Een groot aantal NS-beambten is daartoe beëdigd.

Het stopteken met de rode vlag kan gegeven worden:

1. op een ondergeschikt spoor op grond van artikel 12, eerste lid b onder 3 van het Reglement op de Raccordementen.

2. Op andere sporen op grond van artikel 20, eerste lid onder e van het Reglement dienst hoofd- en lokaalspoorwegen.

Bovenstaande bevoegdheden gelden ook voor politieambtenaren.

Er zal nog een wijziging van de spoorwegwetgeving en het RVV 1990 tot stand worden gebracht waardoor beide wetgevingscomplexen beter op elkaar worden afgestemd.

Verkeersbrigadiers.

Artikel 82 RVV 1990

Vraag:

Waar wordt het een en ander geregeld over de verkeersbrigadier?

Antwoord:

Zie antwoord bij artikel 56 BABW

HOOFDSTUK VI

Ontheffingen en vrijstellingen

PARAGRAAF 1

Beperkte ontheffingen.

Artikel 87 RVV 1990

Algemeen

Vraag:

Op grond van artikel 87 van het RVV 1990 kan het bevoegde gezag ontheffing verlenen van het bepaalde in artikel 10, eerste lid, van het RVV 1990 (plaats op de weg). Kun je een ontheffing van artikel 10, eerste lid, beperken?

Antwoord:

Ja, aangezien artikel 10, eerste lid, nogal veel omvat kan het zelfs wenselijk zijn een ontheffing van dit artikel te beperken.

Een ontheffing van artikel 10 kan bijvoorbeeld beperkt worden tot uitsluitend:

- a. het parkeren op voetpad/trottoir,
- b. het rijden op voetpad/trottoir,
- c. het parkeren op (onverplicht-) fietspad, dan wel
- d. het rijden op (onverplicht-) fietspad.

Tevens kunnen aan de ontheffing voorschriften worden verbonden die bij overtreding een zelfstandig strafbaar feit opleveren (zie artikel 92 van het RVV 1990).

Ontheffingen.
Overleg politie?

Artikel 87 RVV 1990

Vraag:

Is voor het verlenen van ontheffingen ook overleg met de politie vereist?

Antwoord:

Neen, ontheffingen worden verleend op grond van artikel 87 van het RVV 1990. Het RVV 1990 kent in deze geen verplichting tot overleg met de politie. In bepaalde gevallen kan het evenwel raadzaam zijn om in verband met de handhaafbaarheid (van de ontheffing of de daaraan verbonden voorschriften) in overleg te treden met de politie.

Ontheffingsverlening
B-wegen.

Artikel 87 RVV 1990

Vraag:

Op grond waarvan kan men ontheffing verlenen voor het berijden van B-wegen, de borden 37 en 38 van het RVV 1966, en wie moet dat doen?

Antwoord:

Ontheffingen in verband met berijden B-weg: Ontheffing RVV 1990 of WVR?

Voor het berijden van een B-weg met een motorvoertuig waarvan de breedte of de wioldruk groter is dan ingevolge een bord B-weg (bord 37 of 38 van het RVV 1966) is toegestaan, kan ontheffing worden verleend door het in artikel 87 van het RVV 1990 genoemde gezag, door de wegbeheerder dus.

De ontheffing wordt verleend van het bepaalde in artikel 62 voor zover het de borden (37 en 38), bedoeld in artikel 98, betreft.

Toelichting.

Van WVR naar RVV 1990.

Het WVR kent sedert 1 november 1991 geen B-weg meer (zie artikel 100 onderdeel B t/m E van het RVV 1990). Er kan derhalve ook niet meer op grond van artikel 123

enige ontheffing worden verleend voor het rijden op B-wegen met motorvoertuigen die de aangegeven breedte of wioldruk overschrijden.

De borden 37 en 38 van het RVV 1966 worden weliswaar niet genoemd in de artikelen 87 en 96 van het RVV 1990, maar een redelijke uitleg van het RVV 1990 in samenhang met de overgangsbepalingen brengt met zich mee dat van deze borden ontheffing verleend kan blijven worden, zolang de borden van kracht blijven.

Evenzo past het in de competentieverdeling van het RVV 1990 dat de beheerder zelf die ontheffing verleent voor zijn eigen wegen.

De betekenis van de B-wegborden.

Ingevolge artikel 98 van het RVV 1990 blijven de borden 37 en 38 van het RVV 1966 van kracht tot 1 januari 2000. Met "van kracht" wordt in artikel 98 bedoeld dat de modellen van deze borden geen wijziging ondergaan en dat zij de betekenis behouden die het RVV 1966 er aan toekende.

Het van kracht blijven van **bord 37** houdt dus in dat de geplaatste exemplaren na 1 november 1991 ongewijzigd kunnen blijven staan en dat de betekenis die het RVV 1966 er aan toekende gehandhaafd blijft.

De betekenis die het RVV 1966 toekende aan bord 37 was hetgeen het WVR met betrekking tot B-wegen verbood in de artikelen 14, 15 tweede lid, 17 onderdelen a en c en 18, tweede lid, onderdelen a en b. Deze verboden zijn in het WVR komen te vervallen en worden nu in en door het RVV 1990 aan bord 37 toegekend (tot 1 januari 2000).

Bord 38 ontleende zijn betekenis niet aan het WVR, maar aan artikel 8 in verband met het bepaalde bij model 38 van bijlage II van het RVV 1966 (geslotenverklaring B-weg voor voertuigen boven nader bepaalde breedte of wioldruk).

Met bord 38 kon het regime dat het WVR aan de B-wegstatus verbindt dus worden aangescherpt met een geslotenverklaring voor voertuigen. Die aanscherping ziet dan tevens op wagens (bord 37 daarentegen betreft motorvoertuigen, behalve bepaalde stoom- en motorwalsen en bepaalde verhuis-, kermis-, en circuswagens).

De strafbaarstelling.

Deze is niet meer in het WVR geregeld doch uitsluitend nog in het RVV 1990 (artikel 92 in verband met 62 voor wat betreft de borden 37 en 38 bedoeld in artikel 98). In de gedragingen R 570 t/m 573 in de bijlage bij de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften is onderscheid gemaakt tussen het als **bestuurder** rijden en het als **bestuurder van een motorvoertuig** rijden in strijd met een bord 37 of 38, doch de hoogte van de administratieve sancties is voor beide categorieën gelijk.

Ontheffingverlening E-borden.

Artikel 87 RVV 1990

Vraag:

Op grond van artikel 87 van het RVV 1990 kan door het bevoegde gezag voor wat betreft de E-borden alleen ontheffing worden verleend van de borden E1 t/m E3, E6 en E7. Ik mis in dit rijtje de borden E4 met onderbord, E5, E8, E10?

Antwoord:

Bord E4 met onderbord valt onder het bepaalde in artikel 24, eerste lid, onderdeel d en bord E10 valt onder het bepaalde in artikel 25 van het RVV 1990, waarvan het bevoegde gezag op grond van artikel 87 van het RVV 1990 eveneens ontheffing kan verlenen.

Van de borden E5 en E8 kan geen ontheffing worden verleend. (Bij een toekomstige wijziging van het RVV 1990 wordt dit misschien nog mogelijk gemaakt indien mocht blijken dat daaraan dringende behoefte bestaat.)

HOOFDSTUK A

Snelheid

**Bebouwde kom.
Aanduiding maximumsnelheid.**

Bord A1 RVV 1990

Vraag:

Voor de bebouwde kom zijn de borden H1 en H2 verplicht. Mogen de maximumsnelheid respectievelijk einde maximumsnelheid hiermee gecombineerd worden om de attentiewaarde te verhogen?

Antwoord:

Deze combinatie is niet uitgesloten. Wel moet de grens van de bebouwde kom duidelijk zijn door het begin van aaneengesloten bebouwing. Deze bebouwing dient een zodanige omvang en dichtheid te hebben, dat voor de weggebruiker een duidelijk herkenbaar verschil aanwezig is tussen het buiten en het binnen de bebouwde kom gelegen gedeelte van de weg. Dan is er nauwelijks behoefte aan nadere aanduiding van de maximumsnelheid van 50 km/h op die plaats.

**Eisen 30 km/h
wegen of gebieden.**

Bord A1 RVV 1990

Vraag:

Wat is er geregeld met betrekking tot 30 km/h gebieden? Is de Regeling van de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat van 14 december 1983 nog van kracht?

Antwoord:

De Uitvoeringsvoorschriften BABW geven bij bord A1 aan welke eisen gesteld dienen te worden. Diezelfde uitvoeringsvoorschriften geven aan dat de Regeling van 14 december 1983, nr. A 27948 is ingetrokken. Er blijven slechts drie eisen over voor 30 km/h gebieden, te weten:

- de 30 km/h moet redelijkerwijze voortvloeien uit aard en gesteldheid van de weg of uit de aangebrachte snelheidsbeperkende voorzieningen;
- de weg mag slechts een functie hebben voor verkeer dat aldaar zijn bestemming of herkomst heeft en
- de indruk dat de weg onderdeel uitmaakt van een erf moet worden vermeden.

Vaststelling 30 km/h-zone.

Bord A1 RVV 1990

Vraag:

In artikel 51 van het RVV 1966 werd aangegeven dat het bevoegde gezag binnen de bebouwde kom een maximumsnelheid van 30 of 70 km/h in kon stellen. Hoe zit dat ten aanzien van het RVV 1990?

Antwoord:

Op grond van het BABW is de wegbeheerder bevoegd borden A1 (maximumsnelheid) te plaatsen. In datzelfde BABW (artikel 10) is tevens bepaald dat de Minister van Verkeer en Waterstaat nadere voorschriften kan geven over de toepassing van bord A1. Deze nadere voorschriften zijn opgenomen in de Uitvoeringsvoorschriften BABW. In hoofdstuk II paragraaf 4 van deze uitvoeringsvoorschriften is geregeld dat binnen de bebouwde kom in afwijking van de algemeen geldende limiet borden A1 met 30 of 70 kunnen worden geplaatst. Bij de toepassing van een maximumsnelheid 30 dient echter wel te zijn voldaan aan een aantal in deze paragraaf genoemde voorwaarden.

HOOFDSTUK B

Voorrang

Voorrang op verkeerspleinen.

Bord B5 RVV 1990

Vraag:

Als het verkeer op het verkeersplein voorrang heeft moet dan op het plein bord B5 van bijlage 1 van het RVV 1990 worden geplaatst?

Antwoord:

Zie antwoord bij bord D1 RVV 1990

HOOFDSTUK C

Geslotenverklaring

Beperkt eenrichtings- verkeer.

Bord C2 RVV 1990

Vraag:

Kan onder bord C2 (eenrichtingsweg, in deze richting gesloten voor bestuurders) een onderbord worden geplaatst met autosymbool erop als men bijvoorbeeld fietsers wel wil toestaan?

Antwoord:

Nee, omdat met een onderbord "autosymbool" deze geslotenverklaring dan niet alleen fietsers in tegenstroomse richting toelaat, maar ook bromfietsen, ruiters, vee, wagens, en dergelijke.

Wil men alleen fietsers in twee richtingen toestaan dan moet een onderbord met de tekst "uitgezonderd" en daaronder het fietssymbool worden gebruikt.

HOOFDSTUK D

Rijrichting

Bebakening kleine verkeerspleinen.

Bord D1 RVV 1990

Vraag:

Welk bord heeft de voorkeur: bord D1 (verkeersplein, verplichte rijrichting) of bord C4 (eenrichtingsweg) voor de aanduiding van een klein plein?

De ROV's in Friesland, Groningen en Drenthe geven als advies bord C4, omdat dan de regels van een verkeersplein niet gelden zoals bijvoorbeeld rechts inhalen.

Antwoord:

In verband met de uniformiteit moet bord D1 gebruikt worden en niet bord C4. Het rechtsinhalen kan voorkomen worden door een goede vormgeving.

De bebording kan het beste aldus zijn:

- a. voorwaarschuwing: J9
- b. vóór plein: B6
- c. op het plein: D1 (B5 niet plaatsen)

NB: Plaatsing van bord D1 uitsluitend op het plein is niet conform de huidige Uitvoeringsvoorschriften BABW (deze schrijven voor dat bord D1 in ieder geval ook vóór het plein moet worden geplaatst). Bij nadere beschouwing blijkt bord D1 op het plein als hoofdregel toch wenselijker. De Uitvoeringsvoorschriften BABW zullen te zijner tijd hierop worden afgestemd.

Voorrang op verkeerspleinen.

Bord D1 RVV 1990

Vraag:

Als het verkeer op het verkeersplein voorrang heeft moet dan op het plein bord B5 van bijlage 1 van het RVV 1990 worden geplaatst?

Antwoord:

Ja, in beginsel wel.

Op grond van het bepaalde in de Uitvoeringsvoorschriften BABW mogen de borden B3, B4 en B5 achterwege worden gelaten als deze tot verwarring kunnen leiden met op korte afstand geplaatste borden B6. Op de toeleidende wegen dienen dan wel de borden B6 te zijn geplaatst en haaietanden op het wegdek te zijn aangebracht.

Gele koker bij borden D2 en D3

Bord D2 RVV 1990

Vraag:

Is toepassing van bord D2 en D3 altijd gekoppeld aan een gele retroreflecterende koker (alternatieve verkeerszuil)?

Antwoord:

Deze borden worden uitsluitend gebruikt aan het begin van een middengeleider. Binnen de bebouwde kom moet aan het bord, verticaal daaronder, de gele retroreflecterende koker zijn toegevoegd, tenzij het bord is bevestigd aan een mast van verlichting of van verkeerslichten. De borden en de gele koker kunnen niet gebruikt worden aan het begin van bijvoorbeeld de scheiding tussen een fietspad en een rijbaan. De betekenis van de borden verzet zich daartegen en de gele koker (alternatieve verkeerszuil) misleidt op die plaats de weggebruiker. Voor de markering van een punt zoals in dit voorbeeld zijn andere verticale elementen (koker met zwarte en reflecterend witte banden) wel geschikt.

Keerverbod.

Bord D4 RVV 1990

Vraag:

Mag je bij een keerverbod afslaan?

Mag je bij een verbod af te slaan keren?

Bord D4 t/m D7 ; tevens keerverbod?

Antwoord:

Bij een keerverbod is afslaan niet verboden. Niet zelden zijn keerverboden geplaatst om ongewenst verkeersgedrag (sluipverkeer) tegen te gaan, terwijl afslaan wel is toegestaan.

Evenmin is het (expliciet) verboden te keren bij een verbod af te slaan. Hetzelfde geldt bij de borden D4 tot en met D7.

Het is echter wel zo dat met name op wegen buiten de bebouwde kom waar met vrij hoge snelheden wordt gereden, gebodsborden tot het volgen van een bepaalde richting worden geplaatst bijvoorbeeld om te voorkomen dat op die wegen de veiligheid in gevaar wordt gebracht door langzaam rijdende, afslaande voertuigen. In die gevallen doet zich dat gevaar - wellicht in versterkte mate - voor indien bestuurders daar keren. Het is derhalve zeer goed denkbaar dat het keren in die gevallen overtreding van artikel 25 WVV meebrengt.

Verplichte rijrichting.

Bord D5 RVV 1990

Vraag:

Verplichte rijrichting linksaf (bord D5 gespiegeld) ontbreekt, mag je die wel toepassen?

Antwoord:

Ja, in de Uitvoeringsvoorschriften BABW inzake verkeerstekens is in de toelichting bij de voorschriften van de borden D4 t/m D7 aangegeven dat ook andere pijlconfiguraties mogelijk zijn. In de "Leidraad voor de wegbeheerder" zijn de meest voorkomende varianten opgenomen en voorzien van een (bestel)nummer.

HOOFDSTUK E

Parkeren en stilstaan

Reikwijdte verkeerstekens.

Bord E1 RVV 1990

Vraag:

Bord E1 (parkeerverbod) geldt voor de zijde van de weg waar het is geplaatst (Artikel 65 van het RVV 1990).

Als je dit bord als zonebord uitvoert en je wilt een parkeerverbod voor beide zijden van de weg, moet je dit bord dan links en rechts van de weg plaatsen?

Antwoord:

Zie antwoord bij artikel 66 RVV 1990

Reikwijdte bord E4.

Bord E4 RVV 1990

Vraag:

Geldt dit bord voor een parkeerplaats of ook voor een strook of rij parkeerhavens?

Antwoord:

De werkingssfeer van het bord is mede afhankelijk van de feitelijke situatie ter plaatse. Het kan voor een plek, maar geplaatst bij de ingang naar een parkeerplaats voor meer dan één voertuig ook voor de gehele ruimte gelden.

**"P" met onderbord
"uitsluitend in de vakken".**

Bord E4 RVV 1990

Vraag:

Als er onder een bord E4 (parkeergelegenheid) een onderbord wordt geplaatst met de tekst: "uitsluitend in de vakken", moet men dan wél binnen de vakken parkeren?

Antwoord:

Zie antwoord bij artikel 24 RVV 1990

**Parkeermeter bij
parkeerplaats invaliden
algemeen.**

Bord E6 RVV 1990

Vraag:

Is het toegestaan een parkeermeter te plaatsen bij een invalidenparkeerplaats?

Antwoord:

Artikel 276a van de gemeentewet geeft de gemeenten de mogelijkheid in het belang van de parkeerordening een belastingverordening in het leven te roepen op basis waarvan het parkeren van voertuigen op de voor het openbaar verkeer openstaande terreinen of weggedeelten aan betaling is onderworpen.

Deze bevoegdheid is ruim geformuleerd. Betaald parkeren kan in beginsel worden ingesteld voor alle plaatsen waar parkeren is toegestaan, derhalve ook voor plaatsen, waar op grond van het RVV 1990 en het BABW door middel van "blauwe" borden van hoofdstuk E van bijlage 1 van het RVV 1990 een bijzonder parkeerregime in het leven is geroepen.

Indien het belang van de parkeerordening het met zich meebrengt, kan ook parkeergeld worden geheven voor voertuigen die mogen worden geparkeerd op een plaats aangeduid met bord E6. Echter met het oog op de fysieke beperkingen van deze bestuurders is het vaak bezwaarlijk om bij invalidenparkeerplaatsen parkeergeld te heffen. Bovendien is het houders van een invalidenparkeerkaart toegestaan te parkeren bij bepaalde verboden plaatsen (artikel 85 van het RVV 1990). Met "uitwijkgedrag" moet derhalve rekening worden gehouden.

Parkeren caravans.

Bord E8 RVV 1990

Vraag:

Bord E8 (parkeren auto's). Geldt dit ook voor de desbetreffende categorie met aanhangwagen (caravan)?

Antwoord:

Ja, auto's met caravan of aanhangwagens mogen hier ook parkeren. Overigens is binnen de bebouwde kom het langdurig parkeren van caravans veelal geregeld in de APV.

Parkeerzone vergunninghouders.

Bord E9 RVV 1990

Vraag:

Op welke manier kan een parkeerzone voor vergunninghouders worden aangegeven nu bord 99aa van het RVV 1966 is komen te vervallen en er geen vervanger is aangegeven in het RVV 1990?

Antwoord:

Bord E9 uitvoeren als zonebord. Zie artikel 66 van het RVV 1990 en Hoofdstuk II, paragraaf 1, punt 4 en 5 van de Uitvoeringsvoorschriften BABW.

Combinatie G5 en E10.

Bord E10 RVV 1990

Vraag:

In een gemeente heeft men een parkeerschijfzone. Binnen deze zone wil men een winkelstraat als erf aanwijzen door plaatsing van bord G5. Kan dit en is het gebruik van een parkeerschijf daar dan verplicht?

Antwoord:

In het verleden liet de plaatsingsbeschikking niet toe dat een (woon)erf gecombineerd werd met een parkeerschijfzone. Bij de verandering van het bord woonerf in erf is dit verbod geschrapt. De uitbreiding van de gebruiksmogelijkheden van het bord erf laten nu ook toe dat een winkelstraat als erf wordt aangeduid. De Uitvoeringsvoorschriften BABW geven voorts aan dat een combinatie van de borden E10 (parkeerschijfzone) en G5 (erf) mogelijk is. Wel dienen, ter verduidelijking naar de weggebruiker toe, daar waar binnen een zone een nieuwe zone begint, beide zoneborden geplaatst te worden, zodat de weggebruiker weet dat beide zoneborden daar van kracht zijn. De parkeerschijf is daar dan verplicht bij de parkeerplaatsen die van een blauwe streep zijn voorzien.

Parkeerschijfzone. Markering.

Bord E10 RVV 1990

Vraag:

Kan bij een parkeerschijfzone worden volstaan met het aanbrengen of handhaven van een (bestaande) blauwe streep haaks over de weg bij het begin en het eindpunt van deze zone? Waar is parkeren in een "blauwe zone" toegestaan?

Antwoord:

Zie antwoorden bij artikel 25 RVV 1990

HOOFDSTUK F

Overige geboden en verboden

Inhalen tractoren.

Bord F1 RVV 1990

Vraag:

Bord F1 (verbod voor motorvoertuigen om elkaar onderling in te halen). Onderbord met de tekst: "met uitzondering van (tractorsymbool)". Wil dat zeggen: Verbod voor motorvoertuigen die niet sneller kunnen dan 25 km per uur om elkaar onderling in te halen?

Let wel. Het symbool tractor heeft 2 omschrijvingen in bijlage 1 van het RVV 1990.

Antwoord:

Inhaalverbod geldt zo juist niet voor tractoren. Hier zal bedoeld zijn dat tractoren mogen worden ingehaald door andere motorvoertuigen. In dat geval dient een onderbord met de tekst: "(tractorsymbool) mogen ingehaald worden" te worden aangebracht. In de praktijk zal de behoefte hieraan niet zo groot zijn.

"Einde-bord" via elektronische signalering.

Bord F9 RVV 1990

Vraag:

Is de betekenis van bord F9:

einde van **alle** verboden en adviezen, of:

einde van verboden en adviezen die op een **elektronisch signaleringsbord** zijn weergegeven?

Antwoord:

Een redelijke uitleg van de tekst bij bord F9 leidt tot de volgende betekenis:

"Einde van alle verboden en adviezen".

Deze uitleg brengt in de praktijk enkele onvolkomenheden met zich mee en bovendien zijn andere interpretaties niet zonder meer uitgesloten. Overwogen wordt om dit in het RVV 1990 te verduidelijken.

Gebruik door anderen.

Bord F10 RVV 1990

Vraag:

Is een weggebruiker verplicht om te stoppen voor een burger die als verkeersregelaar optreedt bij een wielerronde en die bord F10 gebruikt als stopteken?

Antwoord:

In het hier bedoelde geval wordt model F10 gebruikt bij het geven van aanwijzingen. De bepalingen met betrekking tot aanwijzingen zijn van toepassing. De in de vraag bedoelde burger is niet bevoegd aanwijzingen aan het verkeer te geven. De weggebruiker is niet verplicht - maar het is meestal wel verstandig - de aanwijzing op te volgen.

HOOFDSTUK G

Verkeersregels

Combinatie G5 en E10.

Bord G5 RVV 1990

Vraag:

In een gemeente heeft men een parkeerschijfzone. Binnen deze zone wil men een winkelstraat als erf aanwijzen door plaatsing van bord G5. Kan dit en is het gebruik van een parkeerschijf daar dan verplicht?

Antwoord:

Zie antwoord bij bord E10 RVV 1990

**Voetgangersgebied.
Werkingsfeer onderbord.**

Bord G7 RVV 1990

Vraag:

Kan een voetgangersgebied, dat wordt aangeduid door bord G7, al dan niet in zonale uitvoering, worden opengesteld voor bezorgend verkeer door middel van een onderbord?

Kun je bord G7 ook vervangen door bord C1 (gesloten voor bestuurders) met een onderbord met betrekking tot bezorgend verkeer?

Antwoord:

Juridisch zijn beide borden mogelijk. Alleen moet je wel letten op de juridische consequenties van het verwijderen van bord G7. Wanneer je voetgangers wil dwingen van het betrokken weggedeelte gebruik te maken, is het plaatsen van bord C1 niet wenselijk.

Vraag:

Kun je onder bord G11 (verplicht fietspad) een onderbord aanbrengen waarop wordt aangegeven dat bromfietzers geen gebruik mogen maken van het verplichte fietspad?

Antwoord:

Neen, zie artikel 8, tweede lid, onderdeel c, van het BABW.

Op onderborden geplaatst onder de borden G7, G9 en G11 kan worden aangeduid dat de door het bord aangeduide geboden of verboden niet gelden voor het verkeersgebruik als op het onderbord is aangegeven (**=BEPERKING van de werkingsfeer**).

Op grond van artikel 6 van het RVV 1990 moeten bromfietzers gebruik maken van het verplichte fietspad.

Indien dit door middel van een onderbord wordt verboden is er sprake van een **UITBREIDING van de werkingsfeer**.

Door middel van onderborden kan een bepaald verkeersgebruik evenwel alleen worden **toegestaan** (=beperking van de werkingsfeer) en niet worden **verboden** (=uitbreiding van de werkingsfeer).

Oplossing: het fietspad door middel van bord G13 aanwijzen als onverplicht fietspad en, indien noodzakelijk, de rijbaan door middel van bord C14 gesloten verklaren voor fietsers.

Toepassing "einde"-borden.

Bord G12 RVV 1990

Vraag:

Moet het bord G12 (einde fietspad) gebruikt worden bij het aanwijzen van een verplicht fietspad of kan dat gebeuren naar eigen inzicht?

Antwoord:

De "einde"-borden voetpad (G7), ruiterspad (G10), verplicht fietspad (G12) en onverplicht fietspad (G14) worden alleen geplaatst in die situaties waarin het niet duidelijk is dat het pad overgaat in een pad of weg waarop een ander regime geldt.

HOOFDSTUK H

Bebouwde kom

Bebouwde kom. Aanduiding maximum- snelheid.

Bord H1 RVV 1990

Vraag:

Voor de bebouwde kom zijn de borden H1 en H2 verplicht.
Mogen de borden maximumsnelheid respectievelijk einde maximumsnelheid hiermee
gecombineerd worden om de attentiewaarde te verhogen?

Antwoord:

Zie antwoord bij bord A1 RVV 1990

Bewegwijzering

Bewegwijzering.

Bord K1 RVV 1990

Vraag:

Een gemeente heeft een eigen systeem van objectbewegwijzering en fietsbewegwijzering.

In het RVV 1990 en het BABW is de uitvoeringswijze van bewegwijzering geregeld. Is de gemeente gehouden aan aanpassingen en wie betaalt dat?

Antwoord:

Met ingang van 1 november 1991 is de wegbeheerder bij alle nieuwplaatsingen gebonden aan de voorgeschreven modellen. Onder het overgangsrecht kunnen de voor die datum geplaatste borden voor de rest van hun feitelijke levensduur worden gehandhaafd.

De kosten van de bewegwijzering zijn in beginsel voor rekening van de wegbeheerder.

HOOFDSTUK II

Verkeerstekens en maatregelen ter regeling van het verkeer

PARAGRAAF 1**Bewegwijzering.**

Artikel 4 BABW

Aanduidingsborden.

Artikel 4 BABW

Informatieborden.

Artikel 4 BABW

PARAGRAAF 2**Onderborden.
Toegelaten verkeersgebruik.**

Artikel 8 BABW

Verkeerstekens**Vraag:**

Een gemeente heeft een eigen systeem van objectbewegwijzering en fietsbewegwijzering.

In het RVV 1990 en het BABW is de uitvoeringswijze van bewegwijzering geregeld. Is de gemeente gehouden aan aanpassingen en wie betaalt dat?

Antwoord:

Zie antwoord bij bord K1 RVV 1990

Vraag:

Zijn de "lepel-en-vork-borden" enzovoort nu geen verkeerstekens meer, nu ze niet meer zijn opgenomen in de bijlage bij het RVV 1990?

Antwoord:

Uit hoofdstuk II, paragraaf 1, van het BABW kan worden afgeleid, dat dergelijke borden, die informatie van belang voor de weggebruikers bevatten, worden gerekend tot de borden waarvoor niet in bijlage 1 van het RVV 1990 een bepaald model is voorgeschreven. Het zijn en blijven derhalve verkeerstekens in de zin van het BABW.

Artikel 4, derde lid, van het BABW geeft aan dat deze "niet geregelde" borden moeten bestaan uit een rechthoekig bord, waarop de letters, cijfers of symbolen in een blauw veld zijn geplaatst.

Over de plaatsing en de uitvoering van deze borden zijn in de Richtlijnen voor de bewegwijzering gedetailleerde aanbevelingen neergelegd.

Vraag:

Waar wordt de plaatsing van de borden 105 t/m 118 van het RVV 1966 geregeld?

Antwoord:

De modellen 105 t/m 118 van het RVV 1966 (verwijzingen naar benzinestations, wegrestaurants, campings en dergelijke) zijn niet meer als model in de bijlage van het RVV 1990 opgenomen. Deze tekens maken onderdeel uit van de bewegwijzering.

Aangezien het niet mogelijk is alle verschillende uitvoeringen van de bewegwijzeringsborden in het RVV 1990 op te nemen, zijn in hoofdstuk K van bijlage 1 van het RVV 1990 uitsluitend de belangrijkste borden afgebeeld. Van de overige borden zijn voorbeelden opgenomen in de richtlijnen voor de bewegwijzering.

Onderborden**Vraag:**

Welke onderborden kunnen worden toegepast bij regimeborden?

Antwoord:

Regimeborden zijn onder andere de borden van hoofdstuk G van bijlage 1 van het RVV 1990. Deze borden houden niet zelf geboden of verboden in, maar ze duiden aan dat

bepaalde gedragsregels van het RVV 1990 van toepassing zijn. Bijvoorbeeld bord G1 in relatie tot paragraaf 16 van het RVV 1990 (autosnelwegen en autowegen).

Sinds 1 november 1991 bevat artikel 8 van het BABW een afzonderlijke regeling voor het plaatsen van onderborden onder regimeborden. Bij bepaalde regimeborden (borden G7, G9 en G11) kan met behulp van een onderbord verkeer worden toegelaten op een weg, dat er op grond van de bij het bord behorende gedragsregels niet zou mogen komen. Bijvoorbeeld gedurende bepaalde uren van de dag het laden en lossen toestaan in een met bord G7 aangeduid voetgangersgebied.

Met de term verkeersgebruik in artikel 8, tweede lid, onderdeel c, van het BABW worden niet alleen categorieën weggebruikers (vrachtauto's, fietsers, taxi's enz.) bedoeld, maar ook soorten verkeer in samenhang met de aard van het gebruik van de weg (verzorgend verkeer; laden en lossen en dergelijke).

Dergelijke onderborden kunnen het beste worden vormgegeven door: symbool of tekst + "toegestaan".

Ten aanzien van de categorieën verkeer die op grond van het regimebord reeds van een weg gebruik mogen maken, kunnen géén nadere regels worden gesteld. Bijvoorbeeld via een onderbord onder bord G7 een afzonderlijke regeling maken voor voetgangers, die een fiets aan de hand meevoeren, is niet mogelijk.

Overigens blijft gelden (dat geldt voor alle onderborden) dat met onderborden géén uitbreiding aan de werkingssfeer van een bord kan worden gegeven. Bijvoorbeeld bord C6 (gesloten voor motorvoertuigen op meer dan twee wielen) met onderbord "geldt ook voor motorfietsen" kan niet.

Weren bromfietsen van het fietspad.

Artikel 8 BABW

Vraag:

Kun je onder bord G11 (verplicht fietspad) een onderbord aanbrengen waarop wordt aangegeven dat bromfietzers geen gebruik mogen maken van het verplichte fietspad?

Antwoord:

Zie antwoord bij bord G11 RVV 1990

PARAGRAAF 3

Aanbrengen VOP (zebra).

Artikel 9 BABW

Voorschriften met betrekking tot verkeerstekens en onderborden

Vraag:

Wat is er geregeld in het BABW omtrent het aanbrengen van een VOP?

Antwoord:

Het BABW bepaalt in artikel 12 dat voor een VOP een verkeersbesluit moet worden genomen.

Met de inwerkingtreding van het BABW en de Uitvoeringsvoorschriften BABW zijn de oude "plaatsingsbeschikking" c.q. "het bordenbesluit" en dergelijke vervallen. Hierin waren voorschriften opgenomen omtrent het aanbrengen van een VOP als bedoeld in artikel 124 van het RVV 1966.

In de Uitvoeringsvoorschriften BABW zijn in Hoofdstuk IV, paragraaf 2 onder punt 7 bepalingen opgenomen omtrent de toepassing en uitvoering van een VOP als bedoeld in artikel 49, tweede lid, van het RVV 1990.

Voorts is in de Richtlijnen bebakening en markering van wegen onder punt 3.2 aanvullende informatie te vinden omtrent de uitvoering van een VOP.

Plaatsing verkeerstekens. Afstandstabellen.

Artikel 9 BABW

Vraag:

In de Uitvoeringsvoorschriften BABW staan geen afstandstabellen meer opgenomen voor de plaatsing van borden ten opzichte van het actiepunt, zoals destijds in de plaatsingsbeschikking. Over enige jaren kent niemand die tabellen meer. Hoe moet nu geplaatst worden?

Antwoord:

Voorschriften over de plaatsing van verkeersborden ten opzichte van actiepunt, uitgedrukt in meters, worden niet meer gegeven. In de loop der jaren is de behoefte aan dergelijke voorschriften overvleugeld door de noodzaak om de borden precies daar te plaatsen waar ze het best voldoen en op een plaats waar ze doelmatig bevestigd kunnen worden.

Om toch een vuistregel te bieden zijn in de "Leidraad voor de wegbeheerder" indicatieve plaatsingsafstanden gegeven voor de waarschuwingsborden. Ge- en verbodsborden worden in de regel geplaatst in of nabij het punt waarop het bord betrekking heeft.

Retroreflectie. Overgangsmatregel?

Artikel 9 BABW

Vraag:

Is er voor de retroreflectie-eis een overgangsmatregel?

Antwoord:

De nieuwe retroreflectie-eis geldt voor na 1 november 1991 te vervangen of nieuw te plaatsen verkeersborden. Voor de bestaande borden (en daardoor in feite ook voor de retroreflectie-eis) geldt een overgangsregeling. Vervanging van de oude borden kan plaatsvinden in het kader van het onderhoud, zodat er geen of bijna geen financiële consequenties voor de wegbeheerder uit voortvloeien.

De retroreflectie-eis voor verkeersborden ligt vast in de Uitvoeringsvoorschriften BABW inzake verkeerstekens, hoofdstuk II, artikel 17 en voor onderborden in hoofdstuk III, artikel 4. De algemene overgangsregeling is opgenomen in hoofdstuk V, artikel 2.

Beëindiging zone.

Artikel 9 BABW

Vraag:

Hoe kan het einde van de zone worden aangegeven?

Antwoord:

Zie antwoord bij artikel 66 RVV 1990

Status Uitvoeringsvoorschriften BABW.

Artikel 9 BABW

Vraag:

Wat is de status van de Uitvoeringsvoorschriften BABW?

Antwoord:

De Uitvoeringsvoorschriften BABW zijn wettelijk bindende voorschriften van administratiefrechtelijke aard. De hierin vervatte normen zijn minimale veiligheidseisen en uniformiteitseisen ten aanzien van de toepassing, de plaatsing en de uitvoering van verkeerstekens.

Deze eisen zijn gericht tot de wegbeheerder en niet tot de weggebruiker, dat wil zeggen de weggebruiker kan zich er niet rechtstreeks op beroepen dat een bord, streep of verkeerslicht niet is toegepast, geplaatst of uitgevoerd conform deze voorschriften.

Voor de weggebruiker geldt immers ingevolge artikel 62 van het RVV 1990 dat hij of zij verplicht is gevolg te geven aan de verkeerstekens die een gebod of verbod inhouden.

Als in strijd met de voorschriften is gehandeld kan het besluit van de wegbeheerder door de Kroon of de administratieve rechter worden vernietigd en verder is te verwachten dat de wegbeheerder in civielrechtelijke zin aansprakelijk kan zijn voor de eventuele schade die ontstaat.

Verkeerstekens. NEN 3381.

Artikel 9 BABW

Vraag:

Wat zijn de normen voor de nieuwe verkeersborden en waar kan ik die vinden?

Antwoord:

Op grond van het bepaalde in hoofdstuk II, artikel 15, van de Uitvoeringsvoorschriften BABW inzake verkeerstekens, moeten de verkeersborden voldoen aan NEN 3381. NEN 3381 geeft de eisen ten aanzien van de afmetingen, de kleuren (ook van de achterzijde) en de lichttechnische eigenschappen van retroreflecterende en gewone materialen voor verkeerstekens. NEN 3381 is verkrijgbaar bij het Nederlands Normalisatie Instituut te Delft.

Borden bij tijdelijke maatregelen.

Artikel 9 BABW

Vraag:

Moet een aannemer die na 1 november 1991 aan het werk gaat aan de weg en dus ook borden gebruikt in verband met tijdelijke maatregelen, gebruik maken van de nieuwe borden?

Antwoord:

Zie antwoord bij artikel 34 BABW

Kleur tijdelijke borden en tijdelijke maatregelen.

Artikel 9 BABW

Vraag:

Waar staat dat borden "wegomlegging" die nu oranje zijn, geel worden?

Antwoord:

Zie antwoord bij artikel 34 BABW

Retroreflectie onderborden.

Artikel 10 BABW

Vraag:

Moeten onderborden verplicht retroreflecterend zijn?

Antwoord:

De onderborden moeten altijd van het zelfde materiaal zijn als de borden erboven. Zijn deze retroreflecterend, dan moeten de onderborden ook zo worden uitgevoerd.

Vaststelling 30 km/h zone.

Artikel 10 BABW

Vraag:

In artikel 51 van het RVV 1966 werd aangegeven dat het bevoegde gezag binnen de bebouwde kom een maximumsnelheid van 30 of 70 km/h in kon stellen. Hoe zit dat ten aanzien van het RVV 1990?

Antwoord:

Zie antwoord bij bord A1 RVV 1990

PARAGRAAF 4**Verkeersbesluit bij bord E4.**

Artikel 12 BABW

Plaatsing en verwijdering van verkeerstekens krachtens verkeersbesluit**Vraag:**

Volgens de tekst van artikel 12, onderdeel a, van het BABW, zou bij plaatsing van bord E4 (parkeergelegenheid) een verkeersbesluit moeten worden genomen. Is dit juist?

Antwoord:

Nee, vóór de inwerkingtreding van het RVV 1990 en het BABW is de tekst van artikel 12, onderdeel a, gewijzigd (Besluit van 17 september 1991, Stb. 497).

Bij plaatsing van bord E4 moet alleen een besluit worden genomen indien op een onderbord de categorie waarop het bord betrekking heeft, de wijze waarop parkeren dient te geschieden dan wel de dagen of uren waarop het bord geldt, wordt aangegeven.

Verkeerslichten. Verkeersbesluit?

Artikel 12 BABW

Vraag:

Bij verkeersbesluiten wordt gesproken over borden en tekens op het wegdek. Een VRI is ook een verkeersteken. Is voor plaatsing van een VRI een verkeersbesluit noodzakelijk?

Antwoord:

Voor het plaatsen van een VRI is geen besluit vereist.

In de artikelen 12, 14, 17 en 19 van het BABW is geregeld voor welke verkeersmaatregelen een verkeersbesluit vereist is. Een VRI wordt in deze artikelen niet genoemd.

Vervanging oude borden. Verkeersbesluit?

Artikel 12 BABW

Vraag:

Bij vervanging van een verbod door een gebod volgens het RVV 1990 is geen nieuw besluit nodig. In het oude besluit worden dan wel andere bordnummers genoemd dan de feitelijke (RVV 1990) nummers. Hoe zit dit?

Antwoord:

Bij vervanging van een verbodsbord (negatieve aanduiding) door een gebodsbord (positieve aanduiding) is ingevolge artikel 60 van het BABW geen nieuw besluit vereist. Dit is uiteraard alleen van toepassing als de vervanging geen nieuw rechtsgevolg heeft, met andere woorden alleen als het nieuwe bord precies dezelfde betekenis heeft als het oude bord. Voor de meeste oude borden is in het overgangsrecht (met name artikel 96 van het RVV 1990) geregeld dat zij de betekenis hebben gekregen van het nieuwe bord. Bij de resterende gevallen moet even bekeken worden of er door de vervanging plaatselijk iets verandert in de rechten en plichten van weggebruikers. Zodra dat inderdaad het geval is, is er sprake van een nieuwe verkeersmaatregel en is dus wel een verkeersbesluit vereist.

Wijziging onderborden. Verkeersbesluit?

Artikel 14 BABW

Vraag:

Moet bij het aanbrengen of wijzigen van een onderbord onder een bestaand bord een verkeersbesluit worden genomen?

Antwoord:

Indien onder een verkeersbord een onderbord wordt aangebracht, moet dit ingevolge artikel 14 van het BABW in het verkeersbesluit tot uitdrukking worden gebracht. Hieruit volgt dat, indien bij een reeds geplaatst bord een onderbord wordt bijgeplaatst of veranderingen aan een onderbord worden aangebracht, dit in een verkeersbesluit moet worden vastgelegd. Dit is uiteraard niet nodig als de wijziging van het onderbord geen nieuw rechtsgevolg heeft.

PARAGRAAF 5

Infrastructurele maatregelen.

Artikel 17 BABW

Maatregelen ter regeling van het verkeer

Vraag:

Behoeven alle infrastructurale maatregelen, bijvoorbeeld verkeersdrempels, paaltjes etc. een verkeersbesluit?

Antwoord:

Slechts in bepaalde gevallen is voor infrastructurale maatregelen een verkeersbesluit vereist. Alleen bij beperking of uitbreiding van het aantal categorieën weggebruikers dat van de weg gebruik kan maken (artikel 17 van het BABW).

Als leidraad kan het beste worden aangehouden dat een verkeersbesluit vereist is:

- indien de maatregel te vergelijken is met een (gedeeltelijke) geslotenverklaring én
- niet strekt ter ondersteuning van een verkeersregel of een verkeersteken dat al aanwezig is (artikel 19 van het BABW).

PARAGRAAF 6

Aanwijzingsbevoegdheid provincies.

Artikel 20 BABW

Verkeersbesluiten**Vraag:**

Kan de provincie dwingende aanwijzingen geven in geval van meningsverschillen van twee wegbeherende gemeenten, wier wegen op elkaar aansluiten of moeten de gemeenten in zo'n geval bij verschil van mening tegen elkaars verkeersbesluit in beroep gaan?

Antwoord:

De hier bedoelde bijzondere bevoegdheid van de provincies, neergelegd in artikel 20, tweede lid, van het BABW is alléén aan de orde, indien de - boven het wegbeheer uitstijgende - behartiging van milieu- en natuurbelangen een ingrijpen door de provincie noodzakelijk maakt. Die situatie kan zich bijvoorbeeld voordoen, indien niet alle wegbeheerders meewerken aan het autovrij-maken van een natuurgebied, terwijl het natuurbelang toch een volledige afsluiting vereist.

Het gaat hier om een tijdelijke regeling die in de praktijk waarschijnlijk als stok achter de deur zal werken.

De regeling is zeker niet bedoeld om geschillen tussen wegbeheerders onderling op te lossen.

Bevoegd gezag. Wegschappen.

Artikel 20 BABW

Vraag:

Hoe is bevoegdheid tot het nemen van verkeersbesluiten geregeld ten aanzien van wegschappen, recreatieschappen en andere bestuurlijke samenwerkingsverbanden?

Antwoord:

Het BABW bevat hiervoor geen afzonderlijke regeling. Artikel 20 van het BABW geeft slechts de hoofdregel: de beheerder is bevoegd. Dit laat de mogelijkheden onverlet om gebruik te maken van andere wettelijke voorzieningen: bijvoorbeeld binnengemeentelijke decentralisatie op basis van de gemeentewet (artikel 61 - commissies) of een gemeenschappelijke regeling op basis van de WGR.

Overigens kunnen de hier bedoelde "schappen" in sommige gevallen worden beschouwd als een bijzondere vorm van een waterschap. Is dat het geval en oefent zo'n "schap" het beheer van de weg uit, dan is de bevoegdheid daarmee gegeven.

Particulier terrein. Verkeersbesluiten.

Artikel 20 BABW

Vraag:

Wie heeft de bevoegdheid op particuliere terreinen verkeersmaatregelen te nemen? Denk aan parkeerverboden bij bejaardencentra etc.

Antwoord:

In geval van particuliere terreinen dient eerst de vraag te worden gesteld of de wegenverkeerswetgeving daarop van toepassing is. Daarvan is alleen sprake indien het terrein en de toegang tot het terrein **feitelijk voor het openbaar verkeer openstaat**. Slechts indien dat het geval is, kan er sprake zijn van het nemen van verkeersmaatregelen (verkeersbesluiten) in de zin van de wegenverkeerswetgeving. Dit begrip is dus ruimer dan het begrip **openbare weg** bedoeld in de Wegenwet. Voor iedere concrete situatie dient op basis van de feitelijke omstandigheden te worden beoordeeld of aan het criterium

“feitelijk openstaan” is voldaan. Een voorbeeld van feitelijk voor het openbaar verkeer openstaande wegen is (een deel van) het wegennet op het Schipholterrein (zie bijvoorbeeld Schipholarresten). De parkeerplaats Veenhuizen (slagboom en pasje) of bijvoorbeeld een afgesloten militair terrein staan niet feitelijk voor het openbaar verkeer open en vallen bijgevolg buiten de reikwijdte van de wegenverkeerswetgeving. Een enkel bordje “verboden toegang” is in beginsel niet voldoende.

Een toegang uitvoeren als uitrit is evenmin voldoende voor de conclusie dat er geen sprake is van een feitelijk voor het openbaar verkeer openstaande weg. Denk bijvoorbeeld aan erven waarbij de toegang als uitrit is uitgevoerd. Hetzelfde geldt bij bejaardencentra etc.. Een bordje “eigen weg” speelt hierbij evenmin een rol.

Indien een particulier terrein feitelijk voor het openbaar verkeer openstaat en derhalve onder de wegenverkeerswetgeving valt, is ingevolge artikel 20, eerste lid, onderdeel d, van het BABW de gemeente bevoegd daar verkeersmaatregelen te treffen. Dat kan zich dus voordoen bij bijvoorbeeld parkeerterreinen van bejaardencentra en dergelijke. De eigenaar van de weg of het terrein wordt gehoord (artikel 23 van het BABW).

Indien een terrein niet feitelijk voor het openbaar verkeer openstaat kunnen er geen verkeersmaatregelen in de zin van de wegenverkeerswetgeving worden genomen. Het maakt daarbij niet uit of het een particulier terrein dan wel een terrein in beheer van een publiekrechtelijk lichaam betreft. Dat neemt niet weg dat op dergelijke terreinen toch dikwijls gebruik wordt gemaakt van de verkeerstekens uit het RVV 1990. De situatie is dan als volgt. De eigenaar staat het gebruik van het terrein voor bepaalde personen en mogelijk voor bepaalde doeleinden toe, mits men zich conform de wegenverkeerswetgeving gedraagt. Indien men zich niet aan die regels houdt, overtreedt men niet de wegenverkeerswetgeving, maar wordt gehandeld in strijd met de voorwaarden die de eigenaar voor het gebruik van het terrein heeft gesteld. De eigenaar heeft in dat geval de mogelijkheid iemand de toegang te ontfeggen op civielrechtelijke gronden, al dan niet “strafrechtelijk” ondersteund met het bekende bordje “verboden toegang voor onbevoegden”.

Verkeersbesluiten. Mandaat Burgemeester en Wethouders.

Artikel 20 BABW

Vraag:

Voor het nemen van verkeersmaatregelen is veelal door de gemeenteraad een mandaat gegeven aan het college van Burgemeester en Wethouders (of een commissie). Daarin staan wegen buiten de bebouwde kom niet genoemd. Moet er nu een nieuw mandaatbesluit worden genomen?

Antwoord:

De vraag of een nieuwe mandaatsregeling voor verkeersbesluiten door de gemeenteraad moet worden vastgesteld, hangt af van de strekking en de bewoordingen van de oude regeling. Zijn die voldoende ruim gesteld dan mag worden aangenomen, dat een nieuwe regeling niet nodig is.

Wel moet daarbij bedacht worden, dat de gemeentelijke bevoegdheden met het RVV

Energiebesparing en verkeersmaatregelen.

Artikel 21 BABW

1990 en het BABW zijn uitgebreid (verkeersbesluiten voor gemeentelijke wegen buiten de bebouwde kom; de uitbreiding van de reikwijdte van de WVV), een en ander zowel voor wat betreft de verkeerstekens als voor wat betreft de ontheffingen. Voorts zal de bestaande mandaatsregeling geen rekening houden met infrastructurele maatregelen, waarvoor nú een verkeersbesluit is vereist (artikel 17 van het BABW). Tot slot komt hier nog bij, dat de kwestie van het mandaat in beroepsprocedures bij de Kroon een rol kan spelen, zeker als die vraag door appellanten wordt gesteld. Blijkt het mandaat "niet in orde", dan is de kans op vernietiging van het verkeersbesluit door de Kroon reëel.

Vraag:

Waarom wordt in artikel 21, tweede lid, van het BABW niet tevens verwezen naar artikel 2, derde lid, van de WVV (doelmatig gebruik van energie)?

Antwoord:

Bij de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel tot wijziging van artikel 2 van de WVV (uitbreiding reikwijdte WVV) is aangegeven, dat de behartiging van het belang van een doelmatig gebruik van energie in het wegverkeer zich naar zijn aard het beste leent voor een landelijke aanpak door de Minister van Economische Zaken. Alleen dan - zo was de gedachte - kan een substantiële bijdrage aan de energiebesparing worden gerealiseerd.

Hieruit kan worden afgeleid, dat het plaatsen van verkeerstekens uitsluitend en alleen met als motief energiebesparing niet voor de hand ligt. Om deze reden wordt het energiemotief niet genoemd in artikel 21, tweede lid, van het BABW.

Dit laat uiteraard onverlet, dat bij het opzetten van een verkeersregeling het belang van een doelmatig energiegebruik wel kan meewegen.

Motivering verkeersbesluiten.

Artikel 21 BABW

Vraag:

Hoe moet de afweging plaatsvinden van de belangen van artikel 2 van de WVV bij het motiveren van verkeersbesluiten?

Antwoord:

Verkeersbesluiten moeten worden gemotiveerd. Dit is in algemene zin verwoord in het eerste lid van artikel 21 van het BABW.

Het tweede lid formuleert vervolgens een minimum-eis voor de motivering: "In ieder geval wordt aangegeven welke doelstelling of doelstellingen met het verkeersbesluit worden beoogd". Blijkens de nota van toelichting bij het BABW moet hieruit kunnen worden afgeleid of met de maatregel het beoogde effect kan worden bereikt.

Voor de praktijk betekent dit, dat in de motivering van een verkeersbesluit het doel (en daarmee het beoogde effect) expliciet en voldoende concreet moet worden opgeschreven. Overwegingen als: "de maximumsnelheid is nodig ter verbetering van de verkeersveiligheid" zijn dan onvoldoende.

Voorts heeft artikel 21, tweede lid, betrekking op de afweging van de belangen die aan een verkeersbesluit ten grondslag kunnen liggen. Dit zijn de belangen genoemd in artikel 2 van de WVV:

• de “klassieke” verkeersbelangen (artikel 2, tweede lid, van de WVV):

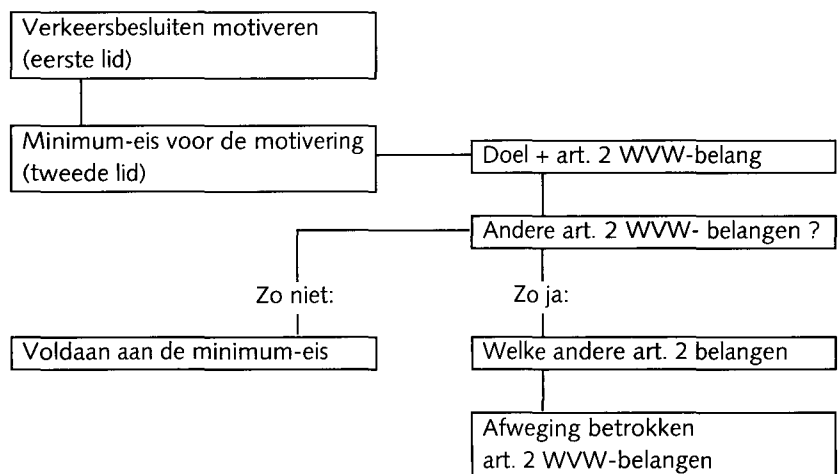
- het verzekeren van de veiligheid op de weg;
- het beschermen van weggebruikers en passagiers;
- het instandhouden van de weg en het waarborgen van het gebruik daarvan;
- het zoveel mogelijk waarborgen van de vrijheid van het verkeer.

• de “milieubelangen” (artikel 2, derde lid, van de WVV):

- het voorkomen of beperken van door het verkeer veroorzaakte overlast, hinder of schade;
- het voorkomen of beperken van door het verkeer veroorzaakte aantasting van het karakter of van de functie van objecten of gebouwen.

Artikel 21, tweede lid, van het BABW geeft aan, dat bij de omschrijving van het doel van het verkeersbesluit moet worden aangegeven, welk artikel 2 WVV-belang daarmee wordt gediend en, indien tevens andere artikel 2 WVV-belangen in het geding zijn, hoe die tegen elkaar zijn afgewogen.

Schematisch weergegeven levert dit het volgende op:

Let wel: In veel gevallen zal bij de motivering van verkeersbesluiten niet kunnen worden volstaan met uitsluitend de afweging van de artikel 2 WVV-belangen. Indien bijvoorbeeld bij een besluit gewichtige particuliere belangen betrokken zijn, kan daaraan blijkens de algemene motiveringseis van het eerste lid niet voorbij worden gegaan.

Parkeerverbod en disco-overlast.

Artikel 21 BABW

Vraag:

Mag je als gemeente binnen de bebouwde kom een parkeerverbod invoeren gedurende een bepaalde tijd (bijvoorbeeld in het weekend). Dit om verkeersoverlast van met name vertrekkend verkeer bij disco's tegen te gaan? Motief: milieu-overwegingen.

Antwoord:

Na de uitbreiding van de reikwijdte van de WVV (artikel 2) kan ook de door het rijdende of stilstaande wegverkeer veroorzaakte overlast en hinder als motief gelden voor het treffen van verkeersmaatregelen.

De vraag doet zich dan voor of de hier bedoelde overlast een door het stilstaande (namelijk geparkeerde) wegverkeer veroorzaakt probleem is, dan wel of er sprake is van een "openbare orde"-probleem (luidruchtig cafébezoek). In dit voorbeeld is eerder sprake van het laatste.

Ontheffingen. Overleg politie?

Artikel 24 BABW

Vraag:

Is voor het verlenen van ontheffingen ook overleg met de politie vereist?

Antwoord:

Zie antwoord bij artikel 87 RVV 1990

Afschriften verkeersbesluiten.

Artikel 26 BABW

Vraag:

Waar moeten afschriften van verkeersbesluiten van gemeenten (en andere wegbeheerders) naar toe worden gezonden?

Antwoord:

De verplichting zoals die was opgenomen in artikel 133, tweede lid van het RVV 1966 is niet overgenomen in het BABW. Dit betekent dat het bevoegd gezag vrij is om te bepalen aan wie een afschrift van een verkeersbesluit wordt gestuurd. Te denken valt bijvoorbeeld aan de hulpverleningsdiensten.

PARAGRAAF 8

Borden bij tijdelijke maatregelen.

Artikel 34 BABW

Tijdelijke plaatsing of toepassing van verkeerstekens en het tijdelijk uitvoeren van maatregelen

Vraag:

Moet een aannemer die na 1 november 1991 aan het werk gaat aan de weg en dus ook borden gebruikt in verband met tijdelijke maatregelen, gebruik maken van de nieuwe borden?

Antwoord:

Er is geen overgangsregeling getroffen voor het nog tijdelijk gebruiken van de verkeersborden volgens het RVV 1966 bij werk in uitvoering. Een redelijke uitleg van de overgangsbepalingen leidt ertoe, dat niet nu op stel en sprong alle voorraden tijdelijke borden moeten worden vervangen, maar het is wel aan te raden.

Dat de waarneembaarheid van tijdelijke borden extra aandacht behoeft, naarmate meer retroreflecterende borden langs de weg verschijnen, spreekt voor zich.

Kleur tijdelijke borden en tijdelijke markeringen.

Artikel 34 BABW

Vraag:

Waar staat dat borden "wegomlegging" die nu oranje zijn, geel worden?

Antwoord:

A. Omleidingsborden: De kleur geel is geregeld in het verkeerstek K9 van bijlage 1 van het RVV 1990. In dit teken is een voorbeeld opgenomen van een omleiding in zwart op geel.

Daarnaast is aanvullende informatie beschikbaar in de vorm van richtlijnen, te weten de Richtlijnen voor maatregelen bij werken in uitvoering, deel I en II en de publikatie Verkeersvoorzieningen bij werken in uitvoering binnen de bebouwde kom.

B. Markering: Uitvoeringsvoorschriften BABW, hoofdstuk IV, paragraaf 1 onder punt 1: Tekens op het wegdek zijn wit tenzij voor een afzonderlijk teken anders is bepaald. Bij tijdelijke toepassing mag de kleur in plaats van wit, geel zijn.

Tijdelijke borden.

Artikel 34 BABW

Vraag:

De aannemer voert in opdracht een werk uit aan de weg. Hij plaatst borden in opdracht van het bevoegd gezag. Deze borden blijven na het werk echter gewoon staan. De aannemer is hier herhaaldelijk op gewezen. Laat ze echter geheel of gedeeltelijk staan. Is optreden op grond van artikel 1 van het BABW mogelijk?

Antwoord:

De wegbeheerder is verantwoordelijk voor het plaatsen van borden. In een overeenkomst met de aannemer wordt deze verplicht bij het uitvoeren van de werken borden te plaatsen en te verwijderen. Blijft de aannemer in gebreke dan blijft de wegbeheerder toch verantwoordelijk. Artikel 1 van het BABW is niet voor dergelijke gevallen geschreven. De wegbeheerder doet er goed aan de aannemer aan de overeenkomst te houden en zo nodig zelf de nodige voorzieningen te treffen c.q. de borden te verwijderen. Dit laatste is van belang, omdat - hoe ook een en ander met de aannemer is geregeld en los van eventuele verhaalsmogelijkheden - de wegbeheerder uiteindelijk toch op grond van het Burgerlijk Wetboek kan worden aangesproken voor schade die het gevolg is van nalatigheid van de aannemer.

Vraag:

Zijn voor maatregelen bij tijdelijke werkzaamheden korter dan 4 maanden verkeersbesluiten nodig?

Antwoord:

Besluit en tijdsduur:

Voor verkeersmaatregelen die korter duren dan vier maanden hoeft ingevolge het BABW geen verkeersbesluit te worden genomen.

Dit geldt niet alleen voor een eenvoudige doorgangsregeling met de borden F5 en F6, maar ook voor totale afsluitingen door middel van bord C1.

Indien het gaat om voorzienbare en regelmatig terugkerende gebeurtenissen, zoals markten, dan is in feite niet sprake van een tijdelijke maatregel, maar van een perma-

Tijdelijke verkeersmaatregelen.

Artikel 34 BABW

nente maatregel die alleen geldt op bepaalde dagen of tijden en is dus wel een verkeersbesluit vereist.

Verkeersmaatregel of andere maatregel

Het gaat bij tijdelijke verkeersmaatregelen om:

- werken in uitvoering;
- dreigend gevaar voor het verkeer;
- de instandhouding van de weg;
- andere dringende omstandigheden van voorbijgaande aard;
- maatregelen die door het verkeer veroorzaakte tijdelijke overlast, hinder of schade beperken of voorkomen.

Er is niet van tijdelijke verkeersmaatregelen in de zin van de wegenverkeerswetgeving sprake indien het publiek tijdelijk de toegang tot een weg door middel van afzettingen of iets dergelijks wordt ontzegd in het belang van de openbare orde of veiligheid. De weg staat dan niet meer feitelijk open voor het verkeer en de wegenverkeerswetgeving is dan dus tijdelijk buiten werking. Dit is bijvoorbeeld het geval bij calamiteiten, hoog staatsbezoek, wedstrijden, etc. Bij deze andersoortige maatregelen wordt in de praktijk vaak van verkeerstekens gebruik gemaakt om aan het publiek de getroffen bijzondere maatregelen kenbaar te maken, maar de beperking van de toegang c.q. de bevoegdheid daartoe is gebaseerd op de gemeentewet.

Enkele formele aspecten

Ook in de gevallen waarin een verkeersbesluit niet wettelijk vereist is kan het raadzaam zijn om toch zo'n besluit te nemen of in ieder geval het nemen van de tijdelijke maatregelen op gepaste wijze te publiceren of op een andere manier de mogelijke belanghebbenden te informeren.

Overleg met de politie is niet voorgeschreven ten aanzien van tijdelijke maatregelen waarvoor geen besluit wordt genomen.

Ingevolge artikel 32 van het BABW komen de kosten van tijdelijke maatregelen ten laste van degene die ze neemt.

Het plaatsen van tijdelijke verkeerstekens kan in bepaalde gevallen ook door een eigenaar of door de politie geschieden in plaats van door of namens het bevoegd gezag (artikel 34 respectievelijk 38 van het BABW).

Tijdelijke verkeerstekens door politie te plaatsen.

Artikel 38 BABW

Vraag:

Waar vind ik de bestaande regel over het tijdelijk plaatsen van verkeerstekens door de politie nu terug in de nieuwe regelgeving?

Antwoord

In het BABW, paragraaf 8, zijn de regels met betrekking tot tijdelijke verkeerstekens en maatregelen opgenomen.

Artikel 38 spreekt met name over de tijdelijke maatregelen etc. te nemen door de politie (voor ten hoogste 3 uren.)

PARAGRAAF 9

Beroep.

Artikel 43 BABW

Beroep**Vraag:**

Welke voor beroep vatbare besluiten en beroepsinstanties kennen het RVV 1990 en het BABW?

Antwoord:

Beroep: Tegen een besluit op grond van artikel 20 (**gebods- en verbodstekens**) en tegen een besluit op grond van artikel 17 van het BABW (**fysieke beperking dan wel uitbreiding voor een categorie verkeer**), alsmede tegen een beslissing betreffende een **invalidenparkeerkaart** staat beroep open op de Kroon.

Ingevolge artikel 3, derde lid, van de huidige WVV wordt het beroepschrift gericht aan H.M. de Koningin, maar ingediend bij de Commissaris der Koningin.

Op besluiten omtrent **ontheffingen en vrijstellingen** (artikel 87 respectievelijk 88 van het RVV 1990) is de wet AROB van toepassing. Het beroep wordt gericht aan en ingediend bij de **Afdeling rechtspraak** van de Raad van State. Hieraan gaat een bezwaarschriftenprocedure vooraf. Zo'n bezwaarschrift wordt gericht aan het orgaan dat het bestreden besluit heeft genomen.

Schorsing of voorlopige voorziening: Voor al deze besluiten geldt, dat schorsing of voorlopige voorziening gevraagd kan worden aan de Voorzitter van de Afdeling voor de geschillen van bestuur van de Raad van State dan wel de Voorzitter van de Afdeling rechtspraak van de Raad van State. Schorsing of voorlopige voorziening kan alleen worden gevraagd, indien tevens beroep of bezwaar is ingesteld.

Griffiegeld: In de regel wordt van de indiener van een beroep of schorsingsverzoek c.q. verzoek om voorlopige voorziening een zeker bedrag aan griffiegeld geheven.

**Schorsende werking
beroep.**

Artikel 43 BABW

Vraag:

Heeft beroep tegen een verkeersbesluit schorsende werking?

Antwoord:

Neen, verkeersbesluiten op grond van artikel 12 van het BABW treden in werking op de dag waarop zij zijn genomen. De beroepstermijn van dertig dagen gaat lopen op de dag nadat het besluit bekend gemaakt is.

Verkeersbesluiten op grond van artikel 17 van het BABW (infrastructurele maatregelen) treden in werking met ingang van de dag, nadat een termijn van dertig dagen na de dag waarop het besluit bekend is gemaakt, is verstreken. Zodra de wegbeheerder weet dat er beroep is ingesteld kan hij zelf, na die 30 dagen, bepalen of hij het risico neemt de maatregel uit te voeren.

HOOFDSTUK III

Vaststelling bebouwde kom

Vaststelling bebouwde-komgrenzen.

Artikel 48 BABW

Vraag:

Wanneer treedt hoofdstuk III (vaststelling bebouwde kom) van het BABW in werking?

Antwoord:

Dit hoofdstuk treedt in werking als de WVV is herzien.

Vaststelling komgrenzen

Artikel 48 BABW

Vraag:

Kan de gemeenteraad te zijner tijd ook komgrenzen vaststellen als de gemeente geen wegbeheerder is?

Antwoord:

Ja. Wel dient overleg te worden gevoerd met de beheerder van de weg en voorts met de politie, in verband met de handhavingsaspecten.

Overigens zal de vaststelling van de komgrenzen door de gemeente waarschijnlijk pas in 1994 zijn beslag krijgen.

HOOFDSTUK IV

Aanstelling verkeersbrigadiers

Verkeersbrigadiers.

Artikel 56 BABW

Vraag:

Waar wordt het een en ander geregeld over de verkeersbrigadier?

Antwoord:

RVV 1990, artikel 82, derde lid -> verplichting tot stoppen op de aanwijzing van een verkeersbrigadier.

BABW, artikelen 56, 57 en 58, voor wat betreft:

- aanstelling door burgemeester;
- toezicht door de politie en
- nadere regels door minister voor opleiding, plaats en tijdstip van optreden en de uitrusting.

Deze nadere regels zijn neergelegd in de Regeling houdende voorschriften met betrekking tot verkeersbrigadiers (Besluit verkeersbrigadiers) van 1 oktober 1991, nummer RVR 103387, Stct. 202.

APV en parkeren vrachtauto's.

APV

Vraag:

Kan er door de gemeente nog door middel van een bepaling in de APV regulerend worden opgetreden met betrekking tot het parkeren van vrachtauto's?

Antwoord:

Op 1 november 1991 is de reikwijdte van de WVV uitgebreid met milieu- en hinder-motieven in ruime zin. (Wet van 25 mei 1989, Stb. 225).

Deze uitbreiding heeft gevolgen voor een aantal veel voorkomende bepalingen in APV's. Een APV-bepaling die in strijd is met de de gewijzigde WVV, dan wel treedt in hetgeen daarin reeds uitputtend is geregeld, wordt onverbindend. In dit geval voorziet het overgangsrecht in een periode van twee jaar (dus tot 1 november 1993). Binnen die twee jaar kunnen de gemeenten hun bestaande APV-bepalingen nog onverkort hanteren en hun APV's zo aanpassen dat strijdigheden met de wegenverkeerswetgeving worden weggenomen.

Een APV-bepaling die het 's-nachts parkeren van vrachtauto's binnen bepaalde gedeelten van de bebouwde kom verbiedt, houdt dus van rechtswege op van kracht te zijn na 1 november 1993. Tot die tijd heeft de gemeente de tijd om de APV te wijzigen.

Wil men de verkeershinder, visuele hinder, stankhinder of geluidhinder die voortvloeit uit het parkeren van vrachtauto's tegengaan dan kan worden overwogen hiertoe een verkeersbesluit op grond van het BABW te nemen. Het verbod kan dan worden aangegeven door bijvoorbeeld bord E1 met een onderbord waarop een aanduiding van de tijdsduur (12.00 tot 06.00 uur) en van de categorie (symbool vrachtauto) waarvoor het verbod geldt. Door toevoeging van het woord "zone" boven het bord E1 geldt het parkeerverbod in het gehele aaneengesloten gebied dat op de toegangswegen van deze borden is voorzien. Een verwijzing naar de voor het parkeren van vrachtauto's bestemde plaatsen is uiteraard wel gewenst.

Overigens zal het RVV 1990 nog worden aangevuld met enkele specifiek op parkeer-excessen toegesneden bepalingen.

BABW en de Algemene wet bestuursrecht (AWB).

AWB

Vraag:

Is het BABW al afgestemd op de komende AWB? Het gaat dan met name om de aanpassing van de beroepstermijn (is dertig dagen; wordt zes weken).

Antwoord:

Neen, de nodige wijzigingen geschieden bij invoering van de AWB.

Lijst van afkortingen

AMvB	Algemene maatregel van bestuur
APV	Algemene politie verordening
BABW	Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer
CROW	Stichting Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
HR	Hoge Raad der Nederlanden
NvT	Nota van toelichting
ROV	Regionaal Orgaan voor de Verkeersveiligheid
RVV 1966	Reglement verkeersregels en verkeerstekens uit 1966
RVV 1990	Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990
RWS	Rijkswaterstaat
RWR	Rijkswegenreglement
Stb.	Staatsblad
Stct.	Staatscourant
VOP	Voetgangersoversteekplaats
VR	Verkeersrecht (uitgave van de ANWB)
VRI	Verkeersregelinstallatie
WGR	Wet gemeenschappelijke regelingen
WVW	Wegenverkeerswet

Literatuurlijst

1. Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 (Stb. 1990, 459)

Eerste wijziging (Stb. 1991, 497) [leemte AMvB]
Tweede wijziging (Stb. 1992, 100) [uitbreiding draagplicht autogordels]
Derde wijziging (Stb. 1992, 396) [Warenwetbesluit inzake EG-richtlijn toelating helmen]
2. Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer (Stb. 1990, 460)

Eerste wijziging (Stb. 1991, 497) [leemte AMvB]
3. Uitbreiding van de reikwijdte van de Wegenverkeerswet (Stb. 1989, 225)
4. Koninklijk besluit inwerkingtreding RVV 1990, BABW, WVV (uitbreiding reikwijdte), etc. (Stb. 1991, 513)
5. Uitvoeringsvoorschriften RVV 1990 en BABW:
  - * Uitvoeringsvoorschriften BABW inzake verkeerstekens (Stcrt. 1991, 134)
  - * Regeling verkeerslichten 1991 (Stcrt. 1991)
  - * Besluit vaststelling lesbord, 1 oktober 1991, RVR 104330 (Stcrt. 1991, 202)
  - * Besluit optische en geluidsignalen, 1 oktober 1991, RVR 103388 (Stcrt. 1991, 202)
  - * Besluit herkenningstekens militaire kolonne, 1 oktober 1991, RVR 103390 (Stcrt. 1991, 202)
  - * Besluit invalidenparkeerkaart, 1 oktober 1991, RVR 103389 (Stcrt. 1991, 202)
  - * Besluit parkeerschijf, 1 oktober 1991, RVR 103386 (Stcrt. 1991, 202)
  - * Besluit kinderbeveiligingsmiddel, 1 oktober 1991, RVR 103393 (Stcrt. 1991, 202)
  - * Besluit verkeersbrigadiers, 1 oktober 1991, RVR 103387 (Stcrt. 1991, 202)
  - * Besluit voorschriften ontheffing berijden busstrook, 1 oktober 1991, RVR 103391 (Stcrt. 1991, 202)
  - * Besluit toelating helmen, 21 september 1992, RVR 131860 (Stcrt. 1992, 186)
6. Richtlijnen voor de bebakening en markering van wegen, 1991 (ISBN 90 12 06784 7)
Verkrijgbaar bij de SDU te 's-Gravenhage (tel. 070-3789880)
7. Richtlijnen bewegwijzering, Ministerie van Verkeer en Waterstaat, 1984 (ISBN 90 1204 736 6) Verkrijgbaar bij de SDU te 's-Gravenhage (tel. 070-3789880)
8. Aanbevelingen voor maatregelen bij werken in uitvoering, Rijkswaterstaat, (deel I: ISBN 9012 05928 3 (1988); deel II ISBN 90 12 05578 4 (1987))
9. Publikaties van de Stichting Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeertechniek (CROW)
Verkrijgbaar bij CROW, postbus 37, 6710 BA Ede (tel. 08380-20410)

- * Aanbevelingen voor stedelijke verkeersvoorzieningen (ASVV) (publikatienummer 10)
- * Verkeerspleinen (publikatienummer 24)
- * Erven (publikatienummer 29)
- * Verkeersvoorzieningen bij werken in uitvoering binnen de bebouwde kom (publikatienummer 35)
- * Voorrangsmaatregelen (publikatienummer 47)
- * Bij rood: rechtsaf vrij voor (brom)fietsers? (publikatienummer 48)
- * Leidraad sanering verkeerstekens (publikatienummer 49)
- * "Zichtbaar veiliger". Retroreflectie op verkeersborden (publikatienummer 52)

10. Leidraad voor de wegbeheerder, gezamenlijke uitgave van de Nederlandse vereniging van Fabrikanten en handelaren in Wegbebakeningsmaterialen (NFW) en Rijkswaterstaat.
Verkrijgbaar bij Secretariaat NFW, p/a Holland Reliëf, Frijdastraat 17, 2288 EX Rijswijk (tel. 070-3998511)

Lijst van enkele publikaties in 1990 - 1991 inzake het RVV 1990 c.a. in vakbladen en verenigingsorganen.

- Algemeen Politieblad**, nr. 5, 2 maart 1991, geheel gewijd aan het RVV 1990, aandacht voor o.a. aspecten van deregulering, flankerend beleid en handhaving. (Normering, R. Kuiper; Handhaving, J.P. Scheffer; Feiten en Tarieven, I.E. Klopper-Gerretsen; Invoeringscampagne en Voorlichting, J.A. van Selm)
- Verkeersrecht**, november 1989, themanummer nieuw RVV, civielrechtelijke, strafrechtelijke en administratiefrechtelijke invalshoeken.
- Verkeerskunde**, nr. 1, januari 1990, p. 17 e.v. De wegbeheerder en het nieuwe RVV, gaat in op enkele belangrijke veranderingen en technische aspecten.
- Verkeerskunde**, nr. 3, maart 1990, p. 109 e.v., Uitvoeringsvoorschriften BABW, inzake toepassing, plaatsing en uitvoering van verkeerstekens op borden, strepen en verkeerslichten).
- Verkeerskunde**, nr. 7/8, juli/aug. 1991, grotendeels gewijd aan het nieuwe RVV, met aandacht voor achtergronden, maar ook met korte bijdragen over praktische onderwerpen waar de wegbeheerders mee te maken krijgen, zoals nalevingsaspecten, het BABW, selectief gebruik verkeerstekens, rechtsaf bij rood voor (brom)fietsers, etc.
- Mensen op straat**, nr. 2 1990, p. 4 e.v. betreffende de positie van de voetganger in het RVV 1990. Kritische kanttekeningen. Uitgave van de Voetgangersvereniging VBV.
- Mensen op straat**, nr. 4, sept. 91, blz. 8 - 11, minder regels, maar meer verantwoordelijkheid.
- Reflector**, nr. 5, 23 mei 1991, blz 1 - 5. Examenisen en Nieuw RVV; beroep op eigen verantwoordelijkheid. Tijdschrift voor de rijkschoolbranche (BOVAG, CBR).
- R-varingen**, nr. 8, nov. 1990, blz 9 en 10, inzake het RVV 1990 c.a. Informatiebulletin Bestuurlijke en Juridische Zaken Rijkswaterstaat.
- R-varingen**, nr. 1, jan./febr. 1991 blz. 9, inzake de sanering van ontheffingen RVV voor openbare diensten.
- Waterschapsbelangen**, nr. 23/24, 1990, blz. 849-845. Korte aankondiging RVV 1990.
- Rij-instructie**, nr.8, mrt. 1991, blz. 344-346. Problemen voor de rijopleiding en-examen bij uitleg RVV 1990.
- Verkeersknooppunt**, nr. 1, febr. 1991, blz. 6 - 10. RVV 1990 en BABW. Tijdschrift Politie Verkeersinstituut.
- Verkeersknooppunt**, nr. 2, mei 1991, blz. 44 - 46. RVV 1990 en BABW.
- Verkeersknooppunt**, nr. 3, aug. 1991, blz. 64 - 67. RVV 1990, een nadere beschouwing. Belangrijkste begripsbepalingen en verkeersregels.
- Verkeert**, (uitgave: Stop de Kindermoord) nr. 1, mrt. 1991, blz. 13. " Nieuw verkeersreglement: kleine verbetering."
- Verkeert**, nr. 4, dec. 1991, blz. 1 - 16 (katern). Het nieuwe RVV / BABW.
- Vogelvrije Fietser**, Jrg. 17, nr. 1, okt/nov. 1991, blz. 4 en 5. "Nieuwe verkeersregels regelen niet meer alles"
- Wegwijs**, nr. 2, apr. 1991, blz. 15 - 17 en 22. Voetgangers in het nieuwe RVV.
- Wegwijs**, nr. 3, juli 1991, blz. 15 - 17 en 22. Fietsers en bromfietsers idem.
- Wegwijs**, nr. 4, nov. 1991, blz. 15 - 17 en 26. Automobilisten in het nieuwe RVV
- Wegwijs**, nr. 5, okt. 1991, blz. 15 - 18 en 22. Overige motorvoertuigen en de verkeersborden in het nieuwe RVV.
- Wegwijs**, nr. 6, dec. 1991, blz. 7 - 8 en 25. Ruiters, invaliden(voertuigen) e.a. Vervanging oude verkeersborden door nieuwe.

Zakboek RVV 1990, (uitgave i.o.v. het Politie Verkeersinstituut). Vergelijking RVV 1966/1990, artikelsgewijs met bijbehorende passages uit de Nota van Toelichting. ISBN 90 6040 955 8.

RVV 1990 en BABW, Inleidingen van de Themadagen maart 1991, uitgave van de Verkeerscommissie Openbaar Ministerie. Inleidingen voor de rechtelijke macht. ISBN 90 6145 071 3.

Reglement Verkeersregels & Verkeerstekens, Brochure van het ministerie van Verkeer en Waterstaat over het nieuwe RVV 1990 en het BABW. Bevat wetsteksten en informatie over onder meer het flankerend beleid. (RWS-HWV en -DVK 1991, A4-formaat, 60 blz.)

Autorijden plus ! door J.P. Jasperse, I. van den Berg. Uitgave Vlissingen: Den Boer/De Ruiter. Test- en infoboek voor rijbewijsbezitters, met verkeerstest waarin nieuwe regels zijn verwerkt. 96 blz. ISBN 90 7238 303 7.

Wegwijzer nieuwe verkeersregels door J.F. Verstappen, uitg. Verjo b.v. Sint Michielsgestel. Samenvatting en toelichting nieuwe verkeersregels. ISBN 90-73719-07-0.

Kampioen, november 1991, middenpagina's. Uitneembaar affiche nieuwe verkeersregels. Tijdschrift ANWB.

Autokampioen, nr. 22, 2 november 1991, blz. 62 - 65. Nieuwe spelregels op de weg. Tijdschrift ANWB.

Circulaire VNG, 91/79, 10 juni 1991, 15 blz. Rondschrijven Vereniging van Nederlandse Gemeenten t.b.v. colleges van b. en w. inzake wijzigingen verkeerswetgeving.

Circulaire VNG, 91/172, 14 november 1991, 12 blz. Vervolg op circulaire 91/79.

Leidraad voor de wegbeheerder, uitgave NFW en RWS, 1992. Zakboekje van 97 blz. Bevat uitvoeringsvoorschriften verkeerstekens en verkeerslichten, alsmede aanbevelingen voor de wegbeheerder.

Evaluatie RVV 1990: een mondeling vragenlijstonderzoek onder weggebruikers (deel 1). I. o. van V en W, 1991, S.P. Akerboom, R.U. Leiden, Fac. Soc. Wetensch., Werkgroep Veiligheid. 133 blz. ISBN 9051815255 Bekendheid met en reactie op RVV 1990 van weggebruikers en effect op verkeersgedrag.

Zorg dat je het weet!, 1991. 34 blz. Selectie van regels van belang voor bestuurders van motorvoertuigen. Uitgave N.V. Verenigd Streekvervoer Nederland te Utrecht.

13) Volgens de tekst van de leemte-AMVB wordt in bijlage I in de tekst bij de verkeersborden J10 en J11 het woord "slagbomen" vervangen door: overwegbomen.

<p>Bord A 1 Maximumsnelheid</p>	<p>Bord B 5 Voorrangskruispunt, zijweg rechts</p>	<p>Bord C 7 Gesloten voor vrachtauto's</p>	<p>Bord C 16 Gesloten voor voetgangers</p>	<p>Bord D 3 Bord mag aan beide zijden worden voorbijgegaan</p>	<p>Bord E 5 Taxiandplaats, tevens parkeerverbod voor andere voertuigen</p>	<p>Bord F 1 Verbod voor motorvoertuigen om elkaar onderling in te halen</p>	<p>Bord F 10 Stop, in het bord kan worden aangegeven door wie of waarom het bord wordt toegepast</p>
<p>Bord A 2 Einde maximumsnelheid</p>	<p>Bord B 6 Verleen voorrang aan bestuurders op de kruisende weg</p>	<p>Bord C 8 Gesloten voor motorvoertuigen die niet sneller kunnen of mogen rijden dan 25 km/h</p>	<p>Bord C 17 Gesloten voor voertuigen en samenstellen van voertuigen die, met inbegrip van de lading, langer zijn dan op het bord is aangegeven</p>	<p>Bord D 4 Gebod tot het volgen van de rijrichting die op het bord is aangegeven</p>	<p>Bord E 6 Parkeergelegenheid voor het motor- of invalidervoertuig dat door of t.b.v. het vervoer van invaliden wordt gebruikt, tevens parkeerverbod voor andere voertuigen</p>	<p>Bord F 2 Einde verbod voor motorvoertuigen om elkaar onderling in te halen</p>	<p>Bord G 1 Autosnelweg</p>
<p>Bord A 3 Maximumsnelheid op een elektronisch signaleringsbord</p>	<p>Bord B 7 Stop, verleen voorrang aan bestuurders op de kruisende weg</p>	<p>Bord C 9 Gesloten voor ruiters, vee, wagens en motorvoertuigen die niet sneller kunnen of mogen rijden dan 25 km/h alsmede fietsen, bromfietsen en invalidervoertuigen</p>	<p>Bord C 18 Gesloten voor voertuigen die, met inbegrip van de lading, breder zijn dan op het bord is aangegeven</p>	<p>Bord D 5 Gebod tot het volgen van de rijrichting die op het bord is aangegeven</p>	<p>Bord E 7 Gelegenheid bestemd voor het onmiddellijk laden en lossen van goederen; tevens parkeerverbod voor andere voertuigen</p>	<p>Bord F 3 Verbod voor vrachtauto's om motorvoertuigen in te halen</p>	<p>Bord G 2 Einde autosnelweg</p>
<p>Bord A 4 Adviesnelheid</p>	<p>Bord C 1 Gesloten in beide richtingen voor bestuurders</p>	<p>Bord C 10 Gesloten voor motorvoertuigen met aanhangwagens</p>	<p>Bord C 19 Gesloten voor voertuigen die, met inbegrip van de lading, hoger zijn dan op het bord is aangegeven</p>	<p>Bord D 6 Gebod tot het volgen van één van de rijrichtingen die op het bord zijn aangegeven</p>	<p>Bord E 8 Parkeergelegenheid alleen bestemd voor de voertuigcategorie die op het bord is aangegeven; tevens parkeerverbod voor andere voertuigcategorieën</p>	<p>Bord F 4 Einde verbod voor vrachtauto's om motorvoertuigen in te halen</p>	<p>Bord G 3 Autoweg</p>
<p>Bord A 5 Einde adviesnelheid</p>	<p>Bord C 2 Eenrichtingsweg, in deze richting gesloten voor bestuurders</p>	<p>Bord C 11 Gesloten voor motorfietsen</p>	<p>Bord C 20 Gesloten voor voertuigen waarvan de aslast hoger is dan op het bord is aangegeven</p>	<p>Bord D 7 Gebod tot het volgen van één van de rijrichtingen die op het bord zijn aangegeven</p>	<p>Bord E 9 Parkeergelegenheid alleen bestemd voor vergunninghouders</p>	<p>Bord F 5 Verbod voor bestuurders door te gaan bij nadering van verkeer uit tegengestelde richting</p>	<p>Bord G 4 Einde autoweg</p>
<p>Bord B 1 Voorrangsweg</p>	<p>Bord C 3 Eenrichtingsweg</p>	<p>Bord C 12 Gesloten voor alle motorvoertuigen</p>	<p>Bord C 21 Gesloten voor voertuigen en samenstellen van voertuigen, waarvan de totaal massa hoger is dan op het bord is aangegeven</p>	<p>Bord E 1 Parkeerverbod</p>	<p>Bord E 10 Parkeerschijf-zone met verplicht gebruik van parkeerschijf, tevens parkeerverbod indien er langer wordt geparkeerd dan de parkeerduur die op het bord is aangegeven</p>	<p>Bord F 6 Bestuurders uit tegengestelde richting moeten verkeer dat van deze richting nadert voor laten gaan</p>	<p>Bord G 5 Erf</p>
<p>Bord B 2 Einde voorrangsweg</p>	<p>Bord C 4 Eenrichtingsweg</p>	<p>Bord C 13 Gesloten voor bromfietsen en voor invalidervoertuigen met in werking zijnde motor</p>	<p>Bord C 22 Gesloten voor voertuigen met bepaalde gevaarlijke stoffen</p>	<p>Bord E 2 Verbod stil te staan</p>	<p>Bord E 11 Einde parkeerschijf-zone met verplicht gebruik van parkeerschijf</p>	<p>Bord F 7 Keerverbod</p>	<p>Bord G 6 Einde erf</p>
<p>Bord B 3 Voorrangskruispunt</p>	<p>Bord C 5 Inrijden toegestaan</p>	<p>Bord C 14 Gesloten voor fietsen en voor invalidervoertuigen zonder motor</p>	<p>Bord D 1 Verkeersplein; verplichte rijrichting</p>	<p>Bord E 3 Verbod fietsen en bromfietsen te plaatsen</p>	<p>Bord E 12 Parkeergelegenheid voor openbaar-vervoer-reizigers bij een Parkeer en Reis halte</p>	<p>Bord F 8 Einde van alle door verkeersborden aangegeven verboden en adviezen op een elektronisch signaleringsbord</p>	<p>Bord G 7 Voetpad</p>
<p>Bord B 4 Voorrangskruispunt, zijweg links</p>	<p>Bord C 6 Gesloten voor motorvoertuigen op meer dan twee wielen</p>	<p>Bord C 15 Gesloten voor fietsen, bromfietsen en invalidervoertuigen</p>	<p>Bord D 2 Gebod voor alle bestuurders het bord voorbij te gaan aan de zijde die de pijl aangeeft</p>	<p>Bord E 4 Parkeergelegenheid</p>	<p>Bord E 13 Parkeergelegenheid ten behoeve van carpoolers</p>	<p>Bord F 9 Einde van alle door verkeersborden aangegeven verboden en adviezen op een elektronisch signaleringsbord</p>	<p>Bord G 8 Einde voetpad</p>

Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat
Afdeling Verkeersrecht (RV) 's-Gravenhage, 1992